

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE



občina krško

Poštšina plačana v gotovini

Št. 13 · Leto XI · 6. september 1990

Delovni posvet vodilnih v Posavju:

Občinska meja problemov ne ustavlja

Predstavniki vseh treh posavskih občin sicer vedo, da se je nekdanjega forumaškega načina dela prijel kaj slab sloves. Zavedajo pa se tudi tega, da se problematika nikoli ne konča na občinski meji, ampak skoraj praviloma posega v določen prostor kot celoto. Zato jo je edino možno kot celoto tudi reševati — v sodelovanju. To je bilo osnovno vodilo predsednikom Sevnice, Krškega in Brežic, da so se sestali 23. avgusta v Sevnici pri dosednji predsednici Sveta posavskih občin, Bredi Mijovič. Sestanek so sklicali šele po dokončanem konstituiranju občinskih vlad Krškega in Sevnice in na njem so se želeli predvsem spoznati med seboj ter zastaviti temelje skupnemu delu. To je bil tudi vzrok, da medse niso povabili novinarjev, nam pa je informacijo o tem razgovoru prenesel predsednik SO Krško Vojko Omerzu, sicer pobudnik takega načina sodelovanja.

Za začetek so se udeleženci domenili, da so dosedanje 7-članske občinske delegacije prevelike in da bo za uspešno dogovarjanje v bodočem Svetu posavskih občin povsem dovolj udeležba predsednikov občinskih skupščin in izvršnih svetov ter delegatov v zboru občin. Ti naj bi po potrebi problematiko posredovali tudi republiški skupščini. Osnutek tako prilagojenega statuta Sveta posavskih občin bodo v kratkem dobili na klopi tudi delegati skupščin v Brežicah, Krškem in Sevnici. Sicer pa je na omenjenem sestanku skozi nizanje aktualne problematike nastal tudi seznam nalog, ki se jih bo treba lotiti ne glede na to, kdaj bo Svet formalno zaživel.

Na prvem mestu bo (iz več vzrokov) seveda iskanje rešitve za lokacijo regijske deponije komunalnih odpadkov. Nekateri predlogi so postali že kar prijemljivi, s tem pa so se pred reševalci tega problema odprle tudi nove dileme in vprašanja, za katere bo treba poiskati odgovore. Gre za oceno transporta odpadkov do deponije, reciklažo, ekologijo njene lokacije in še vrsto spremljajočih pojavov.

Takoj zatem se ponuja problematika odlaganja nizko in srednje radioaktivnega odpada. V zadnjem času se je namreč uveljavila navada prenašanja pooblastil (o suverenosti) za ukvarjanje s to zadevo na čedalje nižjo raven, žal pa jih krška občina in Posavje nimata

več na koga prenesti. Sosednji občini seveda želita sodelovati pri obravnavanju te problematike, saj bosta tako lahko sproti prihajali do informacij. Ob Jedrski elektrarni se čutita prizadeti, hkrati pa se zavedata, da to sploh ni zadnji tako pomemben poseg v njun prostor. Zato se želita v prihodnje vključiti v dogovarjanje z investitorji o »odškodninskih in ostalih rentnih zahtevkih«. Odškodnina naj bi nadomestila izgubljeno (zmanjšano) vrednost nepremičnin zaradi potencialne nevarnosti v bližini jedrskega objekta, renta pa je vsota, ki jo prejme okolje takega objekta zaradi potencialne nevarnosti objekta samega. Dejansko je ta problematika sila kompleksna, saj ne gre le za Jedrsko elektrarno, ampak tudi za ostale posege, kot so ceste, hidroelektrarne...

Udeleženci posveta so še enkrat pretresli tudi nedavni razgovor s podpredsednikom IS RS dr. Leom Šešerkom ter ministroma dr. Jazbinškom in dr. Tomšičem. Sklenili so, da bi problematiko JEK morali vključiti tudi v dnevni red ob obisku predsednika IS RS Alojza Peterleta, ki bo predvidoma prišel v Brežice 23. septembra letos.

Z reorganizacijo Medobčinske gospodarske zbornice za Posavje in z izvolitvijo novega predsednika te ustanove je regija nenedoma ostala tudi brez povezovalca v skupnem »Projektu krajinskih zasnov in razvoja podeželja v Posavju«. Zato so se domenili, da s sedanjim vodjem projekta, Francem Jeničem, poiščejo nadaljnje poti sodelovanja pri tej nalogi in načine organiziranja njene uresničitve. Nova organiziranost MGZ namreč ne nakazuje niti možnosti in ne interesa za spuščanje v takšne zadeve. Zato se bodo mo-

Franc Čargo glavni direktor Podjetja Videm

Delavski svet podjetja Videm je na današnji seji imenoval za glavnega direktorja podjetja Franca Čarga, dipl. oec., ki je bil do sedaj pomočnik glavnega direktorja za področje trženja in financ. Od prisotnih 21 delegatov jih je 20 glasovalo zanj. S.

rale občine za uresničitev tega načrta same dodatno angažirati.

Praksa je tudi pokazala, da je doslej reševanje ekologije reke Krke prineslo le podpis samoupravnega sporazuma o tem. Še tega v Brežicah niso podpisali, ker so izhajali iz trditve, da jim to ne prinaša prav ničesar. Dosedanja praksa je pokazala, da občini, ki sta sporazum podpisali (tudi krška ga je), nista zaradi tega nič na boljšem. Krka je namreč še vedno tako onesnažena, kot je bila, ali pa še bolj. Namesto za papirnate akcije so se udeleženci razgovora ogreli za predlog Brežičanov, ki se ogrevajo za konkretne akcije in se jih tudi lotevajo. Resnica je tudi, da sta ravno Brežice in Krško v spodnjem toku reke Krke in sta njena najmanjša onesnaževalca. Reševanje tega problema bodo skušali pospešiti tudi s pobudami na ravni Republike Slovenije.



Foto: Črt Čargo

Za izvršni svet ni bilo dopustov

Člani krškega izvršnega sveta so opravili slovesno zapisnogo 23. julija in od takrat očitno zanje ni počitka. Na svoji drugi seji (16. 8.) so sprejeli Poslovnik o delu, 30. avgusta pa so že s člani starega izvršnega sveta podpisali primopredajni zapisnik. Predsednik izvršnega sveta Franc Černelič ugotavlja, da so bili njihovi predhodniki pri dajanju podatkov ves čas sila korektni, da pa je glede na čas prevzema dela in razmere, v katerih smo, letošnje leto v veliki meri izgubljeno. Kljub temu sta se s predsednikom občinske skupščine lotila ugotavljanja stanja po krajevnih skupnostih in skušata sestaviti pregled nalog, ki čakajo novo občinsko vodstvo. Predstava o tem še ni povsem jasna, je pa že očitno, da bo pri vsem najtežje zagotoviti denar. Vse, kar bo fizično in finančno možno, pa bodo skušali uresničiti do konca leta. Hkrati jim bo tak pregled omogočil sestavo kakovostnega načrta dela za leto 1991.

Problematika se je zaradi nekaj neuspešnih poizkusov, da bi sestavili in izvolili nov izvršni svet, seveda nakopičila, zato so morali svoje delo zastaviti sistematično. Trenutno je ostalo odprto le vprašanje prevzema Sklada stavbnih zemljišč. »S tem namreč, ko predhodna skupščina ni imenovala novega upravnega odbora, je zadeve zapletla, saj stari odbor nima več pooblastil, novega še ni in v tem času Sklad ne more pravno-formalno delovati. Tako smo tudi v primopredajni zapisnik med našim in prejšnjim izvršnim svetom zapisali, da bosta prevzem Sklada stavbnih zemljišč opravila med seboj doseđanji in na novo izvoljeni upravni odbor Sklada. Pomembno pa je bilo pregledati stanje sklada in ugotoviti, kaj nas glede na dela in zapadle obveznosti še čaka do konca leta,« pravi Franc Černelič. Vmes so seveda prišli do številnih stikov z delovnimi organizacijami, zunanji izvajalci, zbrala se je množica informacij, ki jih bodo morali spraviti v red, da bodo postale uporabne in učinkovite. Seveda jih najbolj tare problem finančnih obveznosti, ki jih je menda toliko, da jih ta trenutek prilivi ne dosežajo. Zato so se pogovarjali tudi z vsemi tistimi, ki na tak ali drugačen način prispevajo sredstva v proračun, da bi stvari normalizirali in bi delo lahko normalno steklo. Predvsem so analizirali

problem šolstva, saj so ob prevzemu svojega dela ocenili, da se bo lahko na tem področju že zgodaj jeseni pojavil velik problem. Trenutno sicer kaže, da se bo izteklo brez težav, bo pa proti koncu leta treba vložiti še veliko truda, da bi šolstvo uredili po finančni plati, pravi Černelič. Ocenjuje, da so člani izvršnega sveta sorazmerno ugodno izbrani, da so resno prevzeli svoje naloge. Po delu na sestankih sklepa, da so se nalog resno lotili. Pripravljajo se na sejo skupščinskih zborov, ki naj bi bila 4. oktobra. Med drugim nameravajo takrat delegatom predstaviti primopredajo med izvršnima svetoma, predlog načrta dela za leto 1990, nekaj prostorskih aktov... Rokov, ki jih predpisuje poslovnik občinske skupščine, se nameravajo držati vse

dotlej, dokler njegovih določil ne spremenijo. Prepričan je namreč, da bi bilo zaradi ažurnosti dela in večje uspešnosti treba skrajšati po poslovniku predvideni rok in si nadeti večje obveznosti pri obdelavi delegatskih gradiv.

Franc Černelič predvideva, da bodo že na drugi skupščinski seji delegatom lahko predstavili tudi načrt reorganizacije krške občinske uprave. Tudi tu si prizadevajo delati sistematično, brez ad hoc sprememb, čeprav se zavedajo, da mnogi od njih pričakujejo izredno hitre poteze. »Hitre poteze so včasih tudi dokaj dvomljive, zato upam, da bomo lahko še naprej delali sistematično in prišli do odločitev samo na osnovi argumentov,« pravi predsednik Černelič.

Timeo Danaos... (2)

Tokrat smo krivi tudi novinarji

V sosedni Avstriji obstaja ob stranki Zelelih ali v okviru nje (tega nam ni uspelo povsem razjasniti!) skupina, ki se zavzema v prvi vrsti za odpravo jedrskih naprav v prostoru Alpe-Jadran. Praktično to pomeni, da se borijo za ustavitev jedrskih elektrarn. Zato so nam 3. septembra prišli povedat, kakšne nevarnosti prežijo na nas (in seveda tudi na njih, naše sosede) iz krške nuklearke. Predstavili so cel arsenal zastrašujočih argumentov, ki jih mi vsi, ki že leta živimo ob njej, prav dobro poznamo: možnost potresa (ki se je nekako tisti čas tudi »osebno predstavil«, pa ga nismo opazili), napake zaradi človeškega faktorja in še vse druge reči. Čisto vsega nismo dobro razumeli, ker je bila tiskovna konferenca slabo pripravljena, prevodi iz nemščine pa dokaj skrajšani, skoraj skopi, ozvočenje bedno... Potem ko so se dali poslikati in posneti (predvsem svojim novinarjem) ob spomeniku Matije Gubca, so se počasi odpeljali do Jedrske elektrarne. Čisto blizu se niso mogli pripeljati, ker jih je ustavila miličniška patrolja. Zato so pot nadaljevali peš, v »pogrebem sprevedu«, opremljenem s transparenti in krstama, mirno so se razvrstili po vsej širini ceste tik za zadnjim ovinkom proti elektrarni, se privezali z verigo in posedli na tla. Blokiral so promet, tako kot so bili napovedali. Vodja policijske patrolje jih je (verjetno v skladu s predpisi) nekajkrat pozval, naj se razidejo, ker njihova »nenasil-

na protestna akcija« ni po predpisih prijavljena in zato ni dovoljena, nato so se počasi približali specialci, s škarnami prerezali verigo in skrčene posameznike, protestniško opremo ter njihove osebne stvari odnesli na rob cestišča. Mirno, obzirno, skoraj nežno! Nekateri so se še enkrat vrnili na cesto, bili ponovno odneseni za rumeno črto, se še enkrat vrnili... Dokler jim ni vodja patrolje zagrozil, da je sedaj šale dovolj in da lahko ukrepa tudi drugače in jih odpelje k sodniku. To jih je nekoliko omajalo, vprašali so, kje je sodnik za prekrške, ali je do njega daleč, menda so se pozanimali tudi o višini (zaporne) kazni... Glasovanje je pokazalo, da večina meni, da so svoj cilj dosegli in da se lahko vrnejo v krški hotel k dogovoru o nadaljevanju akcije. Gospa s pripetimi napisom »kontaktna oseba za milico« se je vodji patrolje vljudno zahvalila za potrpežljivost in počasi smo se razšli vsak po svojih opravkih. Prava Goga! Nič žolča, nič ravsanja, nič preprirov, nič solzilca... Nič od NEČESA, kar smo vsi navzoči vseskozi pričakovali. Daleč od vsega tistega, kar smo vsi opazovalci sklepali, da bi se NAM zgodilo, če bi si kaj podobnega skušali privoščiti v Avstriji ali kje druge zunaj Jugoslavije.

So bile vendarle samo naše velike oči?! Videli smo, česar pač večina še ni: nenasilen protest. To, da so se avstrijski državljani brez dovoljenja vmešali v naše notranje zadeve,

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE: Izdaja: Indok center skupščine občine Krško — Naklada: 2100 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, Telefon: (0608) 31-768 — Grafična priprava: DIC Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno temeljnega

davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod te-mi besedili podpisani.

jih ni skrbelo. **Pravzaprav jih je očitno skrbelo predvsem to, da jih bodo videli NJIHOVI TV gledalci, bralci časopisov, poslušalci. SVOJIM novinarjem, ki so jih pripeljali s seboj, so se trudili pozirati, dati izjave, si nabirati točke.** Nas (domačih novinarjev) skoraj lahko ne bi bilo poleg, čeprav se nas je nabralo skoraj več kot protestnikov. Sicer so bili z nami prijazni in nam niso naravnost povedali, da se sami smešimo s prodajanjem zija, ponovno pa so nam povedali (vsaj tisti odkriti), v čem je CATCH: jeseni bodo v Avstriji zopet volitve. V skladu s tem je bila tudi njihova skrb za dobrobit najbližjih sosedov jedrske elektrarne. Poslanec, gospod Andreas Wabl, ki je prišel s skupino, je sicer napovedal, da bodo šli protesti-

rat tudi pred avstrijski parlament, če se v zvezi z ustavitvijo nič ne premakne. Zahtevali bodo tudi ekonomsko pomoč Avstrije pri tem, da bi se Jugoslavija osvobodila jedrske energije. In vendar je to nam, ki vsaj približno vemo, v čem je jedro problema odprave uporabe jedrske energije v Jugoslaviji, vse skupaj zvenelo puhlo, neresno, netemeljito. Čeprav je nekatere izmed udeležencev zanesljivo groza možnosti (čeprav samo teoretične) jedrske nesreče. Saj je tudi nekatere med nami, vendar je elektrarna tu, naša družba je pa prerevna, da bi se je korenito lotila. Nihče se ni odzval na naš izziv in vprašanje o tem, kaj bo po morebitni zaustavitvi elektrarne. Takrat, ko bo JEK malo manj ogrožala Avstrijo, a bo še vedno jedrski objekt sredi Kr-

škega polja — s čedalje manj strokovnega kadra. Ljudem, ki živijo na Zahodu, je samoumevno, da se z vsakim prodanim kilovatom nabere nekaj denarja tudi za dekomisijo... Nihče ni slišal naših vprašanj o jedrskih elektrarnah na Bavarskem, v sosednjih deželah realnega socializma in o ameriških raketah z jedrskimi glavami v severni Italiji... Oni so potrebovali svoj medijski dogodek, nam pa novinarska žilica ni dala miru, nabralo se nas je iz vse Slovenije in smo jim dogodek pomagali narediti. **Niti malo pa se ni naša srenja približala rešitvi problema varne in dokončne odprave jedrskega objekta iz naše doline. Žal!**



Zeleni o akciji Avstrijcev

Zeleni Slovenije in odbori Zelenih iz vseh posavskih občin so že pred izvedbo protestne akcije avstrijskih sosedov javno izrazili svoje stališče do nje. V posebni izjavi priznavajo pravico vsakomur, da javno izraža svoja stališča, obenem pa sporočajo svojo odločitev, da sami v takem protestu tokrat ne bodo sodelovali. Razloge zanj pojasnjujejo takole: »Ocenjujemo, da je v tem trenutku takšna akcija nepotrebna in neproduktivna. Takšen način bi imel svoj učinek, če bi bilo potrebno vzpodbuditi k protijedrskemu razmišljanju odtujene kroge odločanja. S tem Zeleni Slovenije nikakor ne odstopamo od svojih začrtanih aktivnosti glede JE Krško in uporabe jedrske energije nasploh. Slovensko in avstrijsko javnost ponovno obveščamo, da smo na vseh najkompetentnejših mestih sprožili postopke, ki bodo omogočili reševanje jedrske problematike v Sloveniji. V programske zasnove Izvršnega sveta Republike Slovenije je bila na predlog Zelenih Slovenije sprejeta odločitev o zaprtju JE Krško do 1995. Programske zasnove je potrdila in sprejela tudi Skupščina Republike Slovenije. Zavedamo se tveganja, ki bo prisotno vse do zaprtja JE Krško, vendar menimo, da mora biti ta izstop pripravljen premišljeno, z izdelavo energetskega scenarija, brez energetskih šokov ter sočasno s prestrukturiranjem slovenskega gospodarstva. Zaradi pomembnosti take odločitve ter upoštevanja prvin neposredne demokracije se bomo zavzemali za referendum v Republiki Sloveniji v letu 1991, podobno kot je bil referendum izveden v Avstriji za zaprtje JE Zwentendorf.«



p.s.

Sklicatelj nenasilnega protestnega shoda Josef Mandl je seveda moral pred sodnika za prekrške, saj je bil obdolžen kršitve Zakona o javnih shodih in prireditvah ter Zakona o javnem redu in miru. Pri sodnici Jožici Tuljak smo izvedeli, da se je tam v bistvu skrbno pripravljena predstava igre z živci nadaljevala. Najprej je gospod Mandl ponudil plačilo kavcije, ki se zaračuna takrat, kadar gre za prekršek, v katerem je udeležen tuji državljani, ki bi moral nadaljevati svojo pot. Varščina je običajno tako visoka, da lahko pokrije stroške kazni, ki jo ob zaključku postopka o prekrških izreče sodnik. Ko je bila višina varščine izrečena (6.000 din), so člani skupine ugotovili, da nimajo dovolj denarja. Menda so se ves čas postopka obnašali dokaj po domače, tudi hodili so v sodnično pisarno in iz nje »kot na železniški postaji«... Raztolmačiti so si tudi dali, kaj se bo zgodilo, če varščine ne plačajo in če tudi »ne bi mogli plačati izrečene kazni«. Ko so izvedeli, da bo v tem primeru obdolženi (obsojeni) moral v zapor, je ugotovil, da se bori za tako visoke cilje, da bi tvegati tudi to... Ostali člani skupine so ga menda komaj pregovorili, naj vendarle ne gre v zapor, nakar je plačal zahtevano varščino. Sic!



Preudarno ravnanje policije je morda pripomoglo k hitremu in mirnemu razpletu. Tudi cilj so dosegli: vsepovsod navzoči novinarji so naredili dogodek, seveda so bili najbolj čislani tisti z znakom »O« na opremi (ORF).



ZELENE • zeleni krškega NOVICE

Tudi avstrijska ministrica za okolje, družino in mladino, ki je hkrati predsednica stranke Zelenih, je prišla po glasove volilcev v Krško...

Krški zeleni pri dr. Plutu

Pred tednom dni je član Predsedstva Republike Slovenije in donedavni predsednik Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut sprejel predstavnika Zelenih Krškega — predsednika Milana Veneka in sekretarja Silva Mavsarja na krajši posvet, ki je predvsem zadeval najnovejšo problematiko v zvezi z JE Krško. Dr. Plut je v pogovoru podprl prizadevanja Zelenih Krškega, ki se nameravajo glede širitve skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov zavzeti za čim bolj demokratično odločitev prebivalcev krške občine o tem vprašanju. Čeprav se bodo Zeleni Krškega v skladu z mnenji preko 3000 podpisnikov protestne izjave iz lanskega novembra še naprej borili proti novim jedrskim objektom v Krškem, bodo ob morebitni drugačni odločitvi večine občanov spoštovali tudi tako odločitev, če bo sprejeta na podlagi celovitega informiranja občanov o vseh njenih posledicah. Član Predsedstva Republike Slovenije je ob tej priložnosti poudaril potrebo po čim bolj strokovnem obravnavanju zapiranja rudnika urana Žirovski vrh in JE Krško ter se strinjal s predlogi Zelenih Krškega, da morajo Zeleni v sedanjih fazi razvoja stranke v svoje vrste pridobiti čim več strokovnjakov za posamezna področja in se še bolj kot doslej posluževati strokovne pomoči iz tujine. Zeleni Krškega so želeli s tem obiskom pri enem najvidnejših predstavnikov naše republike nekoliko dopolniti informacije o nekaterih vprašanjih, ki zadevajo širši slovenski

Foto: Črt Čargo

porostor in še posebej krško občino, k čemur so jih navedle slabe izkušnje z rezultati, ki so jih na teh in podobnih relacijah dosegali člani najožjega občinskega vrha in delegati v republiški skupščini.

Zeleni Krškega
vabimo člane in simpatizerje na

volilno-programsko skupščino,

ki bo v petek, 21. septembra 1990 v Koštanjevi na Krki.

Za skupščino predvidevamo naslednji dnevni red:

1. Otvoritev in pozdravi
2. Izvolitev delovnega predsedstva in organov
3. Poročilo o dejavnosti od ustanovitve
4. Razprava in sprejem statuta Zelenih Krškega
5. Volitve organov stranke:
 - a) predsednika, 2 podpredsednikov in članov izvršnega odbora
 - b) članov nadzornega odbora
 - c) člana predsedstva Zelenih Slovenije
6. Razprava in sprejem programa
7. Vprašanja, pobude, razno...

Po skupščini bo družabno srečanje članov in simpatizerjev Zelenih Krškega.

Vabimo vse, ki se še želijo pridružiti Zelenim Krškega, da pokličejo po telefonu 32-574 ali se osebno oglasijo na sedežu stranke (2. nadstropje stavbe SO Krško) v ponedeljek, sredo ali petek.

Jedrska elektrarna prisiljena na 65-odstotno proizvodnjo:

Kakšno rešitev bodo dispečerji poiskali pozimi?

»Menimo, da novi pogoji obratovanja, ki smo jih 1. avgusta letos prejeli v vodnogospodarskem dovoljenju od Republiškega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora iz Ljubljane, ne temeljijo na strokovnih osnovah. Zato smo uporabili možnost, ki jo imamo: pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije smo sprožili upravni spor!« je dejal na tiskovni konferenci (30. avgusta) predsednik Poslovodnega odbora JE Krško Stane Rožman. V podobnem dovoljenju, na podlagi katerega je JEK obratovala doslej, so namreč bili pogoji zapisani tako, da je bila zaščitena reka Sava in da je hkrati elektrarna lahko normalno proizvajala. Sedanje omejitve pa pomenijo, da lahko krška nuklearka obratuje le s 65 % svojih zmogljivosti — s prepolovljeno močjo, kar seveda predstavlja ogromno energetsko izgubo. Strokovne osnove, na katere se sklicuje vodstvo elektrarne, sta študiji, izdelani pri ustreznih inštitutih v Sloveniji in Hrvaški, katerih rezultati bi dopuščali ohranjanje dosedanjih pogojev delovanja ali celo dodatno omejitve. Na podlagi analiz dosedanjega 8-letnega delovanja bi jim lahko bilo reko Savo dovoljeno segreti za stopinjo višje kot doslej, seveda ob hkratni kontroli vsebnosti kisika v vodi. Vodnogospodarsko dovoljenje je sicer trajno, a noben objekt ga ne more dobiti za neomejen čas (t.j. za celo življenjsko dobo), saj se pogoji v okolju spreminjajo in tem skušajo pri ponovni izdaji dovoljenje prilagoditi. Novo dovoljenje omejuje segretje reke Save ob izpustu hladilne vode za 2°C (namesto dosedanjih 3°C — ob sprotni kontroli vsebnosti kisika v vodi) oziroma za 3°C takrat, kadar je temperatura rečne vode pod 8°C. To odločitev je upravni organ sprejel kljub temu, da mu je stranka (JEK) razpela analiz ob obeh inštitucijah posredovala. Res pa je, da teh mnenj pri odločanju ni dolžan upoštevati. Rezultat: elektrarna obratuje pod novimi pogoji — torej poleti le s 65-odstotno močjo, kar pomeni zmetavanje 20 % razpoložljive energije. Ob remontu (1. novembra) bodo namreč morali zamenjati ne povsem iztrošene elemente, če pa slučajno sistem pristane na usklajeni zamik remonta za 15 dni, bo ta sovpadel z zimsko, pomanjkanjem elektrike. Tega sedaj, ko lepo sije sonce, pač nihče ne občuti... Zato se je vodstvo Jedrske elektrarne pritožilo. Vse možnosti odločanja pa ima ustrezni upravni organ Republike Slovenije.

Ne le zaradi te omejitve! V novem vodnogospodarskem dovoljenju je skupno naštetih 24 točk in nekatere med njimi postavljajo nuklearki kar nerazumno definirane pogoje. Tako so, na primer, točno predpisane organizacije, ki jim je treba zaupati (in seveda



Josip Aralica (levo) in Stane Rožman (desno) na tiskovni konferenci.

plačati) raziskave, NEK mora tudi zagotoviti izvajanje ekoloških, florističnih, favnističnih, biocenoloških raziskav reke Save od Krškega do Oborova. Zaradi očitkov iz preteklosti o nepravilnih meritvah t.i. »delta 3« sedaj rezultate meritev prenašajo avtomatsko — po telefonski liniji — na inštitute v Zagrebu in Ljubljani ter s tem zagotavljajo dodatni nadzor.

Res pa je, da zaradi uporabe savske vode elektrarna plačuje Vodnogospodarski skupnosti precejšen prispevek, in pričakovali bi, da se bodo ta sredstva vračala z vlaganjem v monitoring tukajšnjega okolja, kar pa se (če sklepamo iz besed njenih predstavnikov) očitno ne dogaja. Tudi Oborovo leži nizvodno od milijonskega mesta Zagreba, z vso njegovo polucijo, ki je ni možno ne zajeti in ne nadzorovati. Rezultate takih meritev lahko seveda skušajo potemtipe pripisati delovanju elektrarne, kar pa nikakor ne more biti strokovno dejanje! Po drugi strani pa nihče ne upošteva, da hladilna voda, ki se pretaka skozi elektrarniške sisteme, pride iz njih obojatega s kisikom, saj jo tam dejansko prežračujejo.

Stane Rožman je tudi povedal, da se od spremembe oblasti ni še nič bistvenega zgodilo pri reševanju problematike odlaganja RAO. Nekaj poskusov pomakniti zadevo je sicer bilo, a dosednji rezultati so nični. Za kolektiv elektrarne pa je čas zelo dragocen in skozi vse to ocenjujejo zavzetost — interes za rešitev problema. Kaže torej, ugotavljajo, da tega interesa skoraj ni. Najnovejše, kar vedo, je, da je v Republiki Sloveniji pri koncu 1. stopnja projekta: iskanje možnih lokacij (oz. izločanje neustreznih). To raziskavo namestijo — čim bo strokovno potrjena — predstaviti javnosti.

Poročilo o delovanju NE Krško JULIJ 1990



Proizvedena električna energija:
368.688 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,5° C
- maksimalni delta T: 2,52° C
- povprečni delta T: 1,71° C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij — 20 TBq, ostali dopustni radionukliidi — 200 GBq):

- tritij 19,15 %
- ostali 0,056 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikro Sv): 0.0024 %.

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih julija:

- RAO srednje aktivnosti: 27
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 7386.

Bo šola v prihodnosti kvalitetnejša?

Novo šolsko leto je tu in mnoge starše zanima, kakšne so in kakšne bodo spremembe na področju šolstva. Politika bo končno zapustila šolske klopi in končana bo prevlada ideologije ene resnice. Mnogo bolj bo poudarjena strokovnost, za katero bodo skrbeli šolski svetovalni delavci: pedagogi, psihologi in socialni delavci) ter vodstvo šole. »Osnovni moto sprememb je, da jih ne moremo izpeljati naenkrat, ampak postopoma. Marsikaj moramo še preizkusiti. Že letos bodo po Sloveniji zaživi eksperimentalni oddelki na šolah. Do sedaj je bilo vse preveč hitrih akcij, kar smo spremembe uvažali v vse šole naenkrat,« pravi Ivan Mirt, ravnatelj OŠ Leskovec. Za razvoj in uvajanje novosti bodo skrbeli ravnatelj, svetovalni delavci ter strokovnjaki Zavoda za šolstvo. Šola bo neprofitna ustanova, ki jo bo financirala republika oziroma občina. Učitelji bodo državni uslužbenci, ki bodo osebne dohodke dobivali od republike, za materialne stroške pa bo skrbel občina. Veliko pa bo še potrebno storiti za zmanjšanje stroškov vzdrževanja in poslovanja šol.

Že nekaj let prihaja do sprememb v vrtcih, pri katerih je v središču pozornosti otrok s svojimi individualnimi sposobnostmi. Oblikujemo skupine otrok različnih starosti, saj ima otrok tako več možnosti za oblikovanje svoje osebnosti. Otroci lahko po želji izberejo skupino z določeno aktivnostjo, ki jih zanima. Program ni strogo določen, tako da ga lahko vzgojiteljice prilagajajo sposobnostim otrok. V oddelkih male šole opuščajo domače naloge, šolske torbice ter vse ostalo, kar spominja na šolo.

V osnovnih šolah so za šolsko leto 1990/91 spremenili šolski koledar, ni več OO ZSMS, letos spomladi so ukinili Pionirsko organizacijo; razširile se bodo naloge Šolske skupnosti učencev, ki je doslej le dopolnjevala delo Pionirske organizacije; v razredih od 1. do 3. uvajajo novosti, pri posameznih predmetih so izločili nepotrebne in težke vsebine in spremenili predmet družbenomoralna vzgoja.

Učenci bodo med šolskim letom imeli enotedenske počitnice trikrat: novoletne (od božiča do konca novoletnih praznikov), polletne (zimске) in prvomajske počitnice.

Šolarji bodo vključeni v Šolsko skupnost, ki bo skrbela za njihovo počutje v šoli, za vsestranski razvoj, da se bodo lahko vključevali v program življenja in dela šole. Vsaka šola si bo, odvisno od ustvarjalnosti učiteljev, zamislila svoj svečani način sprejemanja najmlajših v Šolsko skupnost. Pionirske kapice in rutice bodo lahko nadomestili drugi zunanji znaki, na primer majice, šali, čepice in podobno, kar pa sploh ne bo obvezno.

Zadnja leta so v 1. in 2. razrede uspešno uvedli nov pristop učitelja k učencu kot posamezniku, letos pa so ta način uvedli tudi v 3. razrede. Učenje poteka skozi igro, ob kateri uporabljajo veliko didaktičnega materiala, ki ga pripravijo učiteljice, vedno več pa se ga da tudi kupiti. Učitelj se skozi sproščeno atmosfero skuša približati učencem, jim pripravlja naloge glede na njihove sposobnosti

ter tako upošteva njihovo različnost. Naloga učitelja je pri tem zelo zahtevna, veliko se mora pripravljati in razmišljati o posameznem učencu. Cilj sprememb je, da bi otroci radi hodili v šolo, ki bi ne bila breme za manj sposobne in dolgačasna za sposobnejše. Temu primerno se morajo izobraziti tudi učitelji, za katere Zavod za šolstvo pripravlja izobraževalne programe preko aktivov in seminarjev.

Skupina strokovnjakov je na republiški ravni oblikovala poseben program modernizacije vzgoje in izobraževanja do leta 2000. Iz učnih načrtov bodo črtali nepotrebne vsebine ter učenje faktografskih podatkov, ki obremenjujejo spomin. Preverjanje znanja v obliki kontrolnih nalog bo bolj sproščeno, saj bodo učenci snov tolikokrat preverili, da se preizkusa znanja sploh ne bodo zavedali. Šolsko leto bo razdeljeno na 3 obdobja. V času prvega (do novoletnih počitnic) in drugega trimestra (do prvomajskih počitnic) naj bi predelali vso predpisano snov, zadnji trimester pa bo namenjen ponav-

vljanju in utrjevanju snovi, šoli v naravi ipd. Ta projekt naj bi uresničili postopno do leta 2000.

V okviru šolskega programa verske vzgoje ne bo. Strokovnjaki s FSPN in Strokovnega sveta pri Sekretariatu za vzgojo in izobraževanje bodo oblikovali poseben predmet o splošni svetovni kulturi, kamor spada tudi poznavanje najbolj razširjenih religij na svetu. Program se bo začel na srednji stopnji, ko otroci postanejo najbolj vedoželjni in bodo z zanimanjem spremljali biblijske zgodbe ter zanimivosti verovanj v lastnem okolju in v drugih delih sveta, kar je pomembno za splošno kulturo in izobrazbo posameznika.

Otroci bodo vstopili v osnovno šolo praviloma s šestim letom in bo osemletka imela 9 razredov, razdeljenih v 3 sklope oziroma triade. Na nižji stopnji (1., 2. in 3. razred) bodo učitelji delali v obliki integriranega pouka, učencem bodo skušali posredovati znanja iz različnih področij in predmeti ne bodo strogo ločeni; šolski zvonec ne bo nasilno prekinjal zanimivega pouka. Na srednji stopnji (4. in 5. razred) bodo postopoma uvažali predmetni pouk. Višja stopnja (6., 7., 8. in 9. razred) bo imela podoben sistem poučevanja kot danes, le da bodo predmeti razdeljeni na obvezne in izbirne. Prav to slednje pomeni veliko in pomembno novost, s katero bomo šolo približali otroku.

V vseh razredih bo več ur kakovostne in pestre športne vzgoje. Postopoma bodo opustili klasičen način ocenjevanja z ocenami od 1 do 5, zamenjalo ga bo vzpodbujanje in notranje motiviranje učencev.

Šola bi rada k sodelovanju pritegnila tudi starše, posebno tiste, ki si želijo sodelovati, in tiste, ki po svoji sposobnosti lahko pomagajo pri načrtovanju šolskih programov, sodelujejo pri interesnih dejavnostih, posamezni učitelji pa jih lahko vključijo tudi v učni proces.

Morda bomo lahko kmalu gledali nasmejane obraze osnovnošolcev, ki veselo in sproščeno hitijo v šolo. In ko odrastejo, se bodo radi spominjali trenutkov, ki so jih s svojimi vrstniki preživeli med šolskimi klopmi, ter se z veseljem odločali za izobraževalne programe, namenjene odraslim.

Andreja Žibret



Foto: Janko Sotošek, OŠ Leskovec

Naredimo kaj za varnost otrok in skupno srečo



3. septembra se je pričelo novo šolsko leto, s tem pa tudi nove nevarnosti, ki prežijo na otroka in s katerimi se srečuje na poti od toplega zavetja doma do šole in nazaj.

Starši! Poučite svoje otroke o najpomembnejših prometnih znakih, kdo ima prednost v križišču in sploh v prometu, po kateri strani ceste hodijo pešci v naseljih in izven naselja (pločnik). Opozorite jih, naj uporabljajo najkrajšo in najvarnejšo pot do šole, vrtca in domov, da lahko uporabljajo kolo le tisti otroci, ki imajo kolesarski izpit in brezhibno kolo.

Starši in vzgojitelji, pogovorite se z otroki, katera pot do šole je najvarnejša; покаžite jim, kje in kako naj prečkajo cesto; povejte otrokom, kar veste iz lastnih izkušenj kot pešci v prometu; razložite jim, da ni dobro posnemati ljudi, ki ne spoštujejo prometnih predpisov. In ne nazadnje: ne dajajte jim slabega zgleda z neprimernim obnaša-

njem v prometu. Ob jutranjem slovesu jim z rumeno rutico zaželite »srečno«. Nevarnosti je veliko in bolj kod kdajkoli potrebujejo vašo svetovalno besedo in napotek — pomagajte jim, saj nimajo izkušenj za varno sodelovanje v prometu. Vedno pomislite na najhujše.

Vozniki! Današnji čas je čas prometne revolucije. Povečujeta se udobnost in hitrost. Neizkušenih udeležencev v cestnem prometu je še vedno veliko (otroci, invalidi, slabotni in starejši), kot senca pa jih spremlja povečanje števila prometnih nezgod z najhujšimi posledicami. Dnevni časopisi so polni poročil o mrtvih, ranjenih in onesposobljenih. Povzročitelj največjega števila nezgod na cesti je človek, in to zdrav in trezen človek! Kaj pa, če je posredi alkohol? Recite si: ALKOHOL? NE, HVALA. Ta deluje na višje duševne dejavnosti neugodno, saj zmanjšuje sposobnost presoje, proučevanja in ocenje-

vanja razmer ter zmanjšuje grobo mišično moč, spretnost ter usklajenost duha in telesa. Skratka, prizadeta je moč presoje in težave nastopijo pri reševanju zahtevnejših prometnih okoliščin. Megla, dež, sneg, spolzko vozišče in otroci na cesti — ali bomo lahko ustavili? Kaj lahko storimo?

Poizkušajmo razumeti, da prometna varnost postaja pomemben dejavnik varnosti občanov, ki neposredno vpliva na kvaliteto življenja v našem delovnem in življenjskem okolju. Prometna nezgoda pa je zbir posameznih naključnih okoliščin, ki jih voznik ali drug udeleženec ne zmore ali ne zna rešiti.

Ker so otroci neizkušeni in nepazljivi, smo jih dolžni varovati, saj predstavljajo naše največje bogastvo.

Razmislite.

Drago BUČAR



Spet se je začel šolski živčav, ki se včasih pač preseli tudi na ceste. Zato je naloga odraslih udeležencev v prometu, da s svojo vožnjo varujejo otroke. Nekatere malčke bodo namreč prve dni spremljali v šolo malo

večji malčki, potem pa se bodo osamosvojili. Na slikah: prvi šolski dan v Krškem in Leskovcu. (Foto: Miloš Kukovičič)

Bencinski servis pri Nakupovalnem centru

Leta 1988 so v skladu z načrti o odstranjanju vsega, kar v staro Krško mestno jedro ne sodi, porušili tudi bencinski servis na CKŽ 50. Takrat je občina Krško prevzela obveznost, da za nov servis pripravi zemljišče in plača ustrezno odškodnino za porušeni objekt.

Novo zemljišče je določeno v kotu med Nakupovalnim centrom in hišo gospoda Cveta Bevka pod leskovsko osnovno šolo ob

CKŽ. Cena novega servisa bo nekaj nad 10 milijonov dinarjev in 40 % teh sredstev mora zagotoviti naša občina kot odškodnino za porušeni servis. Glede na to, da nova občinska vlada — po besedah inž. Franca Jeniča, predsednika Občinskega komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora — vendarle nadaljuje koncept razvoja, ki ga je sprejel že prejšnji Izvršni svet, si sedaj prizadevajo, da ne bi zamudili roka gradnje: konec leta 1990. »Večina problemov,« pravi Franc Jenič, »je že rešenih, zatika pa se pri podrobnostih, ki jih za sproti rešujemo, ki niso zapletene, nam pa kradejo dragoceni čas.« Gre za predstavitev cevovodov, odločitev, da obstoječa drevesa obvarujejo podiranja, zaradi česar je treba projekte prilagoditi. Prvotni projekt je bil baje narejen

bolj tehnično, ni pa upošteval prostorske platni problema ali pa celo ekologije. Drugi časi so pač prinesli druge zahteve, a tudi nekaj novih stroškov.

Izvajalec del bo Gradbeno podjetje Pionir, dogovarjajo pa se še o širši ureditvi bencinskega servisa. Radi bi izboljšali kakovost objekta, zato bi bilo treba ob njem razširiti cesto, urediti obračališče (servis bo samo na eni strani CKŽ) in tudi sicer poiskati celovito rešitev za promet, ki prihaja iz okoliških podjetij in naselij ali pa je vezan na avtocesto. Toliko različnih strok, uporabnikov in interesov pač ni lahko uskladiti, je pa nujno. Glede na to, kar je doslej že narejenega, vendarle kaže, da bodo dela potekala v skladu s predvidevanji.

Pred novo kulturno sezono

Poletje je mimo, kar je potrdil tudi prvi septembrski dež. S hladnejšimi in vse krajšimi dnevi bo ob vsakdanjih problemih in težavah tudi več časa in prostora namenjeno kulturnim dejavnostim in dogodkom. Čeprav si vsako leto posebej želimo čim bolj zabrisati mejo med eno in drugo kulturno sezono z bolj ali manj bogatimi počitniškimi kulturnimi prireditvami, ostaja september še vedno prvo znamenje za začetek vaj, za prave kulturnih programov in rezervacijo abonmajev itd.

Po precej burni politični pomladi in prvi polovici poletja, ko je nemir zajel tudi naš kraj, se na področju kulture za kritičnejšega opazovalca ni zgodilo nič pretresljivega, če izvajamo nekatere uresničene in še več neuresničenih organizacijskih sprememb ter vedno nove grožnje s pomanjkanjem sredstev za kulturne programe. Strokovni delavci in ad hoc imenovani odbori za kulturo še vedno in vse bolj služijo za pripravo in blagoslavljanje vedno novih izračunov manjkajočih kulturnih dinarjev. Pa vendar kulturne ustanove živijo ali životarijo, kakor se pač katera znajde, naprej, ljubitelji ob še vedno mizernih sredstvih za svoje bogate in neredko kvalitetne programe ostajajo ljubitelji, saj morajo za svojo aktivnost ponovno segati vse globlje v žep, kulturno dogajanje v našem središču in tudi drugih krajih občine pa je prepuščeno iznenadnim vzgibom zdaj tega zdaj onega entuziasta. Veliko je še vedno, in morda v teh časih vse več ljudi, ki tožijo, da ni programov za njih, da ne vedo za prireditve, da bi jih radi obiskali... Kdo ve, ali je res tako? Pa vendar: mar smo vse poskusili, da bi to preverili?

Morda pričakujem preveč, a z novo sezono in novimi ljudmi pričakujem več pogovora o vsebini, o programih, o spremembah in drugačem, širšem kulturnem življenju naših krajev in središča posebej. Pričakujem temeljitejšo analizo porabe tako imenovanega kulturnega dinarja, pričakujem kulturne dogodke za zahtevnejšo publiko in tisto, ki si želi večji delež razvedrila. Vsega, kar se največ za razpoložljivimi sredstvi in kadri. Naj bi vedeli, kdaj je premiera na Senovem in kdaj v Brestanici, naj bi imeli možnost obiskati koncert v Krškem in v Kostanjevici, si ogledati razstavo. Pričakujem, da bomo dali možnost mlajšim, da izberejo tudi kaj po svojem okusu, da jim bomo dali možnost, da ustvarjajo tisto, kar jim leži in jih sprošča v teh neprijetnih časih. Pričakujem resnično n o v o kulturno sezono v svojem kraju in sem pripravljen zanj in v njej sodelovati.

S. M.

Cankarjev dom ni tako daleč!

Za začetek sezone (do 10. oktobra) napovedujejo v Cankarjevem domu več koncertnih večerov in baletno predstavo. V tem delu se bodo zvrstile naslednje prireditve:

19. septembra ob 20. uri: koncertni večer samospelov Huga Wolfa

5. oktobra ob 19.30: koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije

8. in 9. oktobra ob 20. uri: baletna

predstava skupine Limón Dance Company iz New Yorka

10. oktobra ob 19.30: koncert Bamberških simfonikov Vstopnice lahko dobite v Centru za informacije in prodajo vstopnic Cankarjevega doma v pasaži Maksimarketa. V predprodaji, do 20. septembra, so cene od 60 do 140 din, kasneje pa višje. Skupine imajo popust.



Spomin na poletje v Nerezinah 1 (Foto: Črt čargo)

Filmski spored za september

2., nedelja, ob 18.00: DINAMIT JACKSON II, ameriški akcijski

4., torek, ob 20.00: NAD ZAKONOM, ameriški avanturistični akcijski

5., sredo, ob 18.00: HIDDEN, ameriški znanstvenofantastični

6., četrtek, ob 20.00: NEVARNA MISIJA, ameriški akcijski

7., petek, ob 22.00: DEBBIE OSVAJA DALLAS, erotika

9., nedelja, ob 18.00: KARATE KID III, ameriški karate

11., torek, ob 20.00: BLAZNOST, ameriški triler

12., sredo, ob 18.00: PLANET Z ZAKLADOM, celovečerna risanka

13., četrtek, ob 20.00: BAGDAD CAFE, nemška komedija

14., petek, ob 22.00: ZELO NEZVESTA ŽENA, am. trda erotika

16., nedelja, ob 18.00: DVOJČKA, ameriška komedija

18., torek, ob 20.00: OBRAMBA SI-STEMA, angl. politični triler

19., sredo, ob 18.00: SODNI DAN, italijanski western

20., četrtek, ob 20.00: SMRTONOSNO OROŽJE, ameriški akcijski

21., petek, ob 20.00: SMRTONOSNO OROŽJE; ob 22.00: LJUBEZENSKI MARATON, am. trda erotika

23., nedelja, ob 18.00: SMRTONOSNO OROŽJE

25., torek, ob 20.00: POLICAJ POD KONTROLO, ameriški akcijski

26., sredo, ob 18.00: JOHNNY 5, ameriška komedija

27., četrtek, ob 20.00: STARI GRINGO, ameriška melodrama

28., petek, ob 22.00: RAZPOSAJENA DAMA, ameriška trda erotika

30., nedelja, ob 18.00: ZAPOSLENO DEKLE, ameriška komedija

Plesni studio Videm:

Želite prosti čas preplesati?

Plesni studio Videm tudi letos prireja vrsto izobraževalnih tečajev. Tako smo na letaku pod naslovom »Družabni ples« prebrali, da začetnike seznanjajo z osnovami plesnih pravil, s prvimi koraki latinskoameriških in standardnih plesov. Na tej stopnji so figure enostavnejše, začetek pa ob pomoči učitelja lažji in zabavnejši. Boljši plesalci, ki bi radi svoje znanje izpopolnili, se lahko vključijo v nadaljevalne tečaje, kjer se bodo urili tudi v rock'n rollu, mambi in party plesih. Figure, koreografija in kombinacije bodo zahtevnejše.

Jazz dance bodo organizirali za vse, ki bi radi spoznali ameriški stil plesa, povezan z afriškimi izročili, stepom in jazz glazbo. Ob zaključku tega tečaja bodo udeleženci nastopili pred javnostjo in imeli bodo možnost nadaljevati svoje delo v plesni skupini.



Za otroke pripravljajo poseben program — plesni vrtec (4—7 let), klasični balet (7—15 let) pod vodstvom baletne pedagoginje iz Srednje baletne šole v Ljubljani pa še vrsto drugih oblik dela ponujajo: plesne delavnice, družabne plesne, plesne igre, tekmovanja... Poseben popust ponujajo tistim otrokom, ki bodo obiskovali plesno šolo in klasiko.

Srednjim generacijam pripravljajo programe plesne rekreacije, plesne večere, obogetane z zabavnim programom, družabne in kulturne prireditve. Pri vsem tem imajo popust družine, dijaki in študentje.

Morebitne dodatne informacije lahko poiščejo vsi, ki si jih želijo, preko telefona 32—795, ali v Plesnem studiu Videm, na Bohoričevi 19 v Krškem. Prvi vpisni roki so bili od 4. do 6. septembra, ostaneta pa še dva: 7. septembra v OŠ Brestanica, 10. septembra v OŠ Koprivnica, obakrat od 16. do 18. ure. Tisti pa, ki bodo te roke zamudili, se lahko oglasijo v avli krškega kulturnega doma 17. septembra med 17. in 18. uro.

Za otroke, tiste pri petdesetih in tiste pri petstotih mesecih starosti.

Gradnjo krške KATV moramo dokončati!

Tudi krško novo vlado je ob prevzemu obveznosti čakalo veliko neodložljivih nalog. Ena od njih je nadaljevanje in zaključek izgradnje kabelskega razdelilnega sistema (KRS), za katerega je dal pobudo prejšnji izvršni svet že pred tremi leti, ko je imenoval odbor za izgradnjo. Dela so se sicer odvijala, žal pa veliko prepočasi in z veliko nezadovoljstva krajanov kakor tudi samega odbora za izgradnjo. Tako se zdi, da se je izgradnja znašla v slepi ulici. Na nedavnem sestanku so se srečali člani gradbenega odbora z novim predsednikom krškega izvršnega sveta gospodom Černeličem ter njegovimi sodelavci.

Osnovna vprašanja, ki so jih pretresali, so bila naslednja: — kako primorati izvajalca Lesnino iz Ljubljane ter inž. Juda, da izpolnita pogodbeno obveznost;

— kako zagotoviti finančna sredstva za nadaljevanje izgradnje;

— kako pristopiti k vprašanju nadzora izgradnje, tehničnega prevzema, vzdrževanja in popravila KRS;

— kako je prišlo do izgradnje KRS za Senovo in Brestanico;

— kakšne so možnosti za delovanje lokalnega TV informiranja (kanal 3).

Prisotni na sestanku so poudarili, da med krajanima vlada veliko nezadovoljstvo, posebno še med prebivalci Dolenje vasi, Sotelskega in Leskovca, saj med slednjimi še ni nikogar, ki bi dobil priključek na KRS. K temu nezadovoljstvu lahko dodamo še tistega, ki nastane, ko zaradi okvare (npr. atmosferske motnje) odpove del že delujočega sistema. Letos so bili stanovalci v blokih ob bencinski črpalki več kot mesec dni popolnoma brez signala in tako še na slabšem kot tisti, ki priključka na KRS še nimajo, spremljajo pa vsaj domače programe s hišnimi antenami...

Tako so bili med odgovornimi sprejeti naslednji dogovori:

1. Načina izgradnje KRS ne bomo spreminjali; gradbeni odbor bo nalogo opravil do konca. Pri tem mu bo občinski izvršni svet pomagal:

— da bo vzpostavil stik med odborom za izgradnjo ter Lesnino in inž. Judom,

— da bodo omenjeni izvajalci najprej opravili vse dosedanje tehnične pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila RTV Slovenija,

— da se zaključijo dela na omrežju Krško — desni breg,

— da se bodo dela nadaljevala na območju KS Leskovec.

2. Odbor za izgradnjo bo pripravil oceno potrebnih del in finančnih sredstev za dokončanje izgradnje KRS, čemur bo sledil dogovor o zagotavljanju teh sredstev. Problematiko bodo predstavili na seji občinske skupščine, kjer pričakujemo nadaljnje usmeritve predvsem glede financiranja. Takrat bo tudi pripravljena natančna informacija za občane.

3. Skrbno je potrebno oblikovati sistem vzdrževanja in popravil. Zagotoviti je potrebno hiter in kakovosten servis. Šele takrat bo mogoče preiti na plačevanje naročnine za KRS. (Po nekaterih ocenah ta običajno znaša 30—40 odstotkov običajne TV naročnine.)

Beseda je tekla tudi o ponovni preučitvi lokalnega informacijskega kanala. Tehnično ga ne bo težko izvesti, bolj pa se ob tem odpirajo vprašanja novih oblik informiranja naših občanov.

Na sestanku pa je bil dan tudi odgovor na vprašanje glede izgradnje sistema na Senovem in v Brestanici. Zvedeli smo, da za ta del sistema niso bila uporabljena sredstva krškega gradbenega odbora. Pomisleki v tej smeri so torej neutemeljeni, priključitev na skupno sprejemno postajo na Sremiču pa ni sporna, saj si slednje ne morejo lastiti le občani enega dela občine.

imi



Namesto diverzantske blokade ceste lahko tudi samo odpelje trajekt... (Foto: Črt Čargo)

Katičev mlin za dobro moko

Omlin®
Katič

Katičev valjni mlin v Veliki vasi pri Leskovcu so slovesno odprli 1. avgusta. Vanj je družina vložila vse svoje prihranke in še del sredstev, ki so jih posodili najbližji sorodniki, veliko prostega časa in vse zaupanje v uspeh svojega podjetja v teh krajih, ki so si jih izbrali za svoj drugi dom. Priprave in gradnjo so seveda spremljale skrbi, brez katerih pri tako veliki (za zasebnika) naložbi najbrž ne gre, a jih je v veliki meri olajšala pomoč občinskega upravnega organa, ki je pristojen za drobno gospodarstvo, in tega Katičevi nikoli ne pozabijo poudariti. Po mesecu dni obratovanja pa so tu že tudi prve izkušnje, ki kažejo pot naprej.

Zmogljivost mlina — 700-800 kg zrnja na uro — zaenkrat še ni do popolnosti izkoriščena, saj se bo prava mlinarska sezona, tako pričakujejo, začela jeseni. Poleg tega pa se po mnenju Zvonka Katiča pozna, da v teh krajih ni mlinarske tradicije in ljudje na tovrstne usluge pred domačim pragom še niso navajeni. Razumljivo je tudi, da marsikdo za obstoj mlina v Veliki vasi še niti ne ve. To je tudi razlog, da proizvodnja v začetku še ni tako raznovrstna. Za sedaj meljejo največ pšenico, nekaj tudi koruze in ajde. Glavna skrb vodje in zaenkrat edinega delavca v mlinu, Zvonka Katiča, je namenjena kakovosti. Zato je izkoristek žita pri mletju le 70-odstoten, kar pomeni, da v moki ostane le tisto, kar je v zrnju resnično najboljše. (Tisti, ki so v ta mlin že prinesli kaj zmlati za pokušnjo, so se prepričali, da je to res.) H kakovosti prispeva tudi skrbna tehnologija pridelave, pri čemer so Katiči s svojim znanjem pomagali nekateri preizkušeni mlinarski tehnologi iz Zagreba, pomen dobre tehnologije pa je v tem, da omogoča, da gredo prave sestavine žita v pravo vrsto moko.

Med njihovimi proizvodi bo mogoče najti ostro, gladko in polbeλο moko, koruzno in ajdovo moko, koruzni in pšenični zdrob pa krmilno moko in otrobe. V prvem mesecu obratovanja (in še nekaj časa za naprej) ima prednost pridelava pšeničnih mok, ostala žita meljejo bolj poredko. Pri poslovanju še vedno prevladuje t.i. zamenjava, ko stranke pripeljejo žito in odpeljejo moko. Prodaja mlinarskih proizvodov pa je zaenkrat še slaba, zato si trenutno zelo prizadevajo, da bi si zagotovili tržišče. S kakovostjo jim bo na trg zagotovo uspelo prodreti, s ceno prav tako, saj je v Katičevem mlinu 20 odstotkov nižja kot v trgovini. Okoliški prebivalci so jih lepo sprejeli, veseli so, da imajo mlin v svoji bližini. Katičevi pa upajo, da bo njihova dejavnost postala dobrodošla pridobitev tudi za ljudi iz bolj oddaljenih krajev, saj na Krškem polju zraste kar precej žita.



Katičeva družina, zbrana okoli mize s kruhom. Ko sta sinova prerežala hlebec, je to pomenilo, da je mlin tudi uradno odprt. (Foto: Marija Krušič)



Valjni mlin ob cesti iz Leskovca v Veliko vas obratuje od 1. avgusta. Silos, ki je sestavni del mlina, lahko sprejme okoli 5 vagonov žita. Iz silosa potuje zrnje najprej v čistilno napravo, ki odstrani vse primese (kamenje, slaba zrna itd.), nato pa preko štirih valjnih enot in svilenih sit, od koder pride na koncu moka najfinejše granulacije. Tisto iz lastnih zalog nato pakirajo v vrečke s svojo etiketo. (Foto: Črt Čargo)





Stara in nova (upajmo!) lokacija Tobakovega kioska

Kam bo šla trafika?

Prvi namig smo pobrali na ulici: Tobakovo trafiko na CKŽ (pri gostilni Murko) bodo zaprli. Seveda se vsi zavedamo, da bi brez trafike morali po jutranje časopise, vso navlako, ki jo potrebujejo kadilci za svoje nenehne ritualne meditacije, in še veliko drugega, kar je sedaj pri roki v centru mestnega jedra, nekoliko dlje. To velja tako za potnike, čakajoče na avtobusni postaji, kakor tudi za vse, ki nas posel veže za ta del Krškega. Zato smo se lotili poizvedovanja in rezultate pogovorov vam objavljamo.

Lastniki hiše, v kateri je lokal, Ernestovi, so po spomladanskih neuspešnih pogovorih o višini najemnine podjetju Tobak pisno sporočili odpoved najemniškega razmerja. To

poteče 1. oktobra 1990 in pri tem bodo tudi vztrajali, čeprav se zavedajo, da se bo izselitev prodajalne zanesljivo zavlekla.

To so nam potrdili tudi v vodstvu Tobakove poslovalnice za Krško in Novo mesto. Gospod Žvegljč pravi, da nameravajo ostati v omenjenem prostoru do konca odpovednega roka in nato še toliko časa, kolikor bo potrebno, da najdejo ustrezno rešitev. Tudi preko sodne odpovedi, ki bi izselitev odmaknila še za leto dni! »Rešitev za nas pa vsekakor ni najem, ampak nakup lastnega prostora,« pravi. »Nikakor se ne nameravamo umakniti iz bližine občinske upravne zgradbe, avtobusne postaje in srednje šole. Zato iščemo ustrezno rešitev v Križmanovi hiši. Ne bomo zadovoljni s postavitvijo kioska, saj v njem ni možno prodajati galanteri-

je, samo od cigaret in časopisov pa se ne da živeti.

Križmanovo hišo — nekoč hotel — je že odkupila nekdanja stanovanjska skupnost in pripravlja njeno preureditev. Zgoraj bodo stanovanja, v pritličju pa prostor za lokale: Tobak, mesarijo, ki bi jo radi razširili in posodobili, in še kaj. Vsekakor jim je vodilo pri obnovi starih hiš v mestnem jedru, da vanj pripeljejo ne le poslovneže, ampak tudi stanovalce. Po besedah Petra Cesarja naj bi bila obnova zaključena jeseni prihodnje leto. Tobak je potrebo po poslovnih prostorih že pokazal (poslali so vlogo), a menda jih nekoliko spremlja sloves, pridobljen v času iskanja lokalov v Brestanici in Kostanjevici. V Kostanjevici so po letu dni dogovorov in ko je bil lokal njihovim zahtevam prilagojen, od nakupa odstopili. Gospod Cesar pravi, da se bodo o lokalu v Križmanovi hiši vsekakor šele dogovarjali z vsemi zainteresirani. Mi pa pravimo: da le ne bi bilo tako, kot se najpogosteje dogaja, da najkrajši konec potegnejo potrošniki.



Nekdanji paviljon hotela v Križmanovi hiši je obnovljen, ostali del pa še čaka na gradbene posege (in novo vsebino) in je videti takle...

Pes je človekov prijatelj — riba in krokodil pa tudi, če hočemo

Tako mimogrede se v utrinku življenja človek mnogokrat brez pravega vzroka jezi na svoje bližnje kakor tudi na premnoge, ki jih ne pozna in jih nikoli ni videl. Vsenaokrog tarni, da nima pravega prijatelja, zaveznika. Je to res? Verjetno ne, le ne opazimo jih.

Ni potrebno, da prijateljstva sklepamo le s pripadniki iste vrste, mnogi smo prijateljstva sklenili z različnimi predstavniki živalskih vrst. Tako, na primer, se najpogosteje družita človek in pes, v stanovanja pa prinašamo tudi razne ptice, hrčke, tropske in hladnovodne okrasne ribice in nemalokrat tudi nekoliko neobičajne prijatelje, kot so kače, krokodili in druge živali, za katere bi človek najpogosteje dejal vse drugo, kakor pa da so mu prijateljsko naklonjene. Največkrat se tako druženje ne konča dobro, saj so obveznosti do te druge kategorije le prehude za običajnega ljubitelja živali. Tako ni malo primerov, ko se človek ob trimčkanju v prijetnem okolju Ribnika na Resi spopada s tropom zapuščenih psov ali ti napol divja mačka prhne na



Foto: Črt Čargo

balkon stanovanja in na njem uprizori pravi direndaj okoli kletke s ptičem, ki je še malo pred tem grulil v papigo na okrasnem grmu... In ves zmeden pomislim, ali ne bi bilo normalno, da je papiga v kletki...ojoj!

Da, prav imate! Marsikaj je narobe. Za prave prijatelje je potrebno skrbeti. Toda največkrat precenimo svoje zmožnosti, znanje in jim ponudimo zgolj ujetništvo, sebi pa

namesto prijatelja pridobimo nadlogo, obveznosti, skrb. Zato smo se nekateri posamezniki že nekajkrat dogovarjali, da bi bilo potrebno v takem prostoru, kot je naš, tudi temu posvetiti več pozornosti in ljudem pomagati pri začetnih težavah z nasveti, pogovori in sploh zadevo organizirati. Zgledovati smo se pričeli po sorodnih organizacijah in

Foto: Črt Čargo



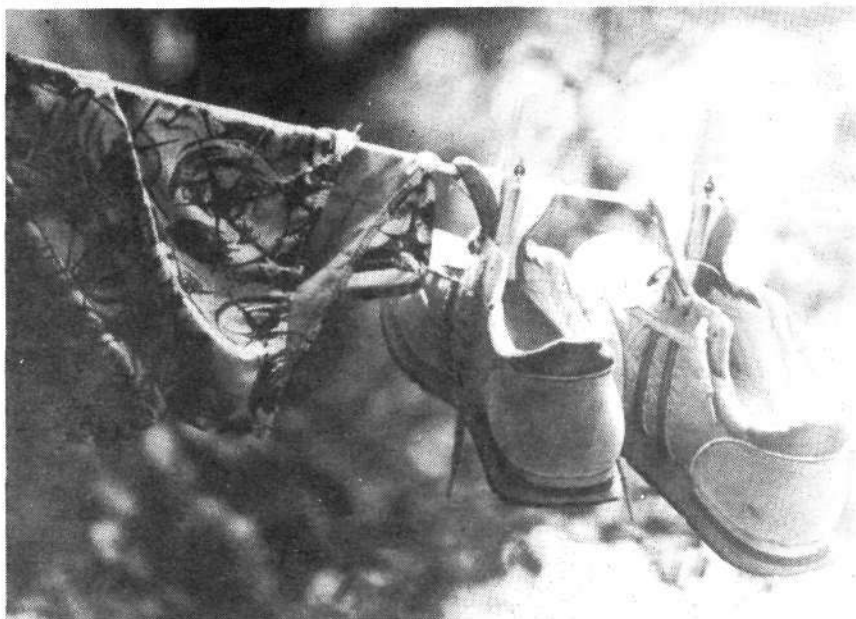
sklenili, da bi bilo potrebno, da v Krškem ustanovimo društvo akvaristov, v okvirju katerega bi se družili ljubitelji in gojitelji okrasnih tropskih in hladnovodnih ribic, dobrodošli pa bi bili tudi vsi drugi, ki ne najdejo sorodnih tem v že obstoječih društvih.

Torej, vsem zainteresiranim sporočamo, da je kontaktni telefon v uredništvu Našega glasa, številka 0608/31-768, in na to številko lahko posredujete svojo namero za članstvo in svojo voljo, kateri del odgovornega delovanja v društvu bi sprejeli. Prosimo tudi za predloge za pridobitev društvenega prostora. Če nas bo dovolj, da izpolnimo zakonske pogoje za ustanovitev društva, bomo to tudi storili.

Prijatelj, ki je seveda tudi akvarist, mi je pred dnevi ves vesel hitel pripovedovati, da sta bila z ženo na obisku pri znanki, ki ima takega hrčka, ki ji je obleko pojedel, in ko sta prišla domov, sta občudovala mlade ribice, ki so se rojevale in jih je bilo take barve, kakor je samec, toliko in toliko, malo drugačne barve po samici pa ...

Radi imamo živo naravo!

Šik



Spomin na poletje v Nerezinah 2 (Foto: Črt Čargo)

Življenje nad morjem in v njegovih globinah

Kornati

Kornatski arhipelag se nahaja med Šibenikom in Zadrom. Otoki ležijo vzporedno z dalmatinsko obalo. Doslednim geografom je uspelo v arhipelagu naštetih 147 otokov, otokov in čeri.

Ko oko kontinentalca prvič zagleda Kornate, vidi puste, sivo-rumene kamnite gmote, ki se na eni strani poševno potapljajo v morje, na drugi strani pa se končujejo kot prepad. Nikjer ni videti opevane lepote teh otokov. A čez teden dni je vse drugače. Oko, prej vajeno vseh možnih odtenkov zelene barve, začne tudi tu razpoznavati strukturo skal, odtenke barv, grmičke in drugo rastlinje. Zdi se ti, kot da je puščava čudežno ozelenela.

Na Kornatih so nenavadne tudi živali. Mravlje so za naše pjmovanje izredno velike. Podobno je s škorpioni. Že prvi dan smo imeli priložnost, da si ogledamo nevarno mrcino. Domačini so nas takoj potolažili, češ da niso nevarni, ker niso še nikogar pičili. Ali so tudi nestrupeni, pa nismo uspeli zvedeti. Vsekakor nima pomena razburjati se nad živalico, za katero domačini pravijo, da jim »čuva« hišo in je torej neke vrste domača žival, ki je ne imenujejo škorpion, ampak rogač. Naslednja živalska vrsta, ki je na otoku uspela preživeti, so mačke. Imajo velike oči in ušesa; videti so sestradane. Do človeka so nezaupljive. Ko se približujejo hrani, so zelo podobne gepardom — nenehno so pripravljene na skok oziroma na beg. V poletnih dneh si nabirajo toliščo, ki jim še kako prav pride v mrzlih zimskih dneh, ko ostanejo same na otoku.

Tabor

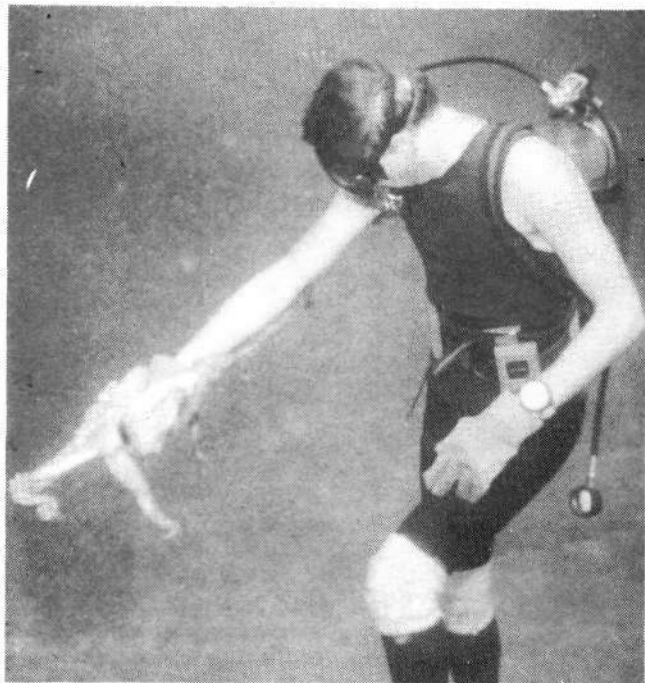
V takem, Robinzona vrednem ambientu je Društvo potapljačev »Videm« iz Krškega organiziralo za svoje člane potapljaški tabor. Namen akcije je bil, da si potapljači pridobijo nove izkušnje v potapljanju in da naberejo določeno število potopov za potrditev kategorije. Akcija je potekala konec junija in je trajala osem dni. Za deset potapljačev je bilo na voljo deset jeklenk z regulatorji, dva izpo-

sojena kompresorja in dva čolna. Kadrovska struktura je bila izredno ugodna, saj je bila kar polovica udeležencev z višjimi potapljaškimi kategorijami. V času tabora smo opravili skupno preko 90 ur potapljanja.

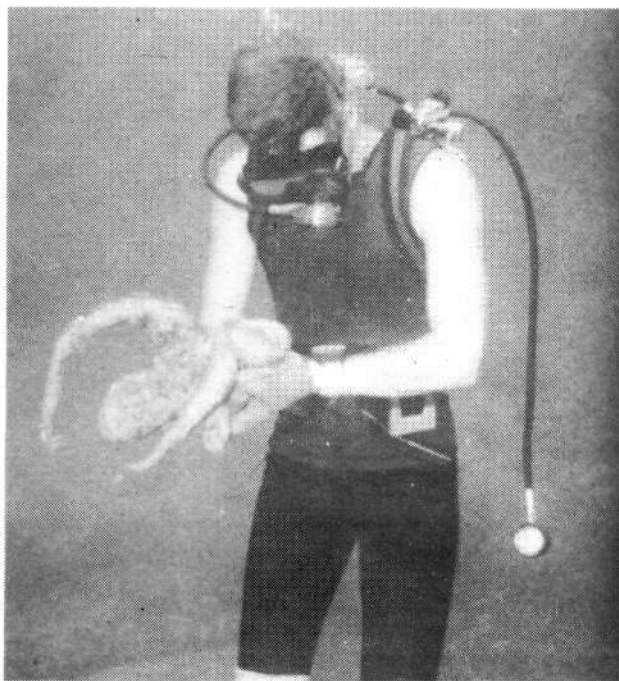
Na zunanji strani otočja se dno spušča vertikalno zelo globoko, tudi do globine 90 metrov. Varno potapljanje na takem terenu zahteva zrelega in razsodnega človeka. Velike globine so čisto blizu, dobesedno pod nosom,



Peter, prvi z leve, in Boško (Foto: J. Bostič)



Jole se igra (Foto: Božič)



Pa poglejmo, kaj imamo tukaj! (Foto: Božič)

Kadar je do morja predaleč, je Krka pravi mali raj za potapljanje, saj se njeno dno na nekaterih mestih spusti celo do 12 metrov. Ko so mariborski potapljači — doma imajo za svojo dejavnost na voljo le »globine« do borih treh metrov — od svojih krških kolegov zvedeli za to, so nestrpnost čakali na priložnost, da se sami prepričajo. Želja se jim je uresničila konec preteklega tedna, ko so na povabilo krškega kluba tri dni preživeli ob strugi te ogrožene, a še vedno lepe dolenske reke. Petnajst članov mariborskega kluba in

njihove družinske članke so namestili v rekreacijskem centru v Karlčah, ki ga je za ta čas prijazno odstopilo Podjetje Videm. Gostje so bili navdušeni tako nad lokacijo kot nad možnostmi za potapljanje. Zato so že v petek in soboto opravili po dva potopa, kljub temu da je bila voda zaradi dežja motna. Zadnji dan, v nedeljo, se je voda očistila, v njej je postalo bolj svetlo in Mariborčanom bo v spominu na ta dan med drugim ostalo tudi srečanje z dvema somoma.

z njimi pa tudi nevarnost! In da pride potapljač globoko, se mu sploh ni treba truditi — le spusti se dol in je že na globini 80 ali 90 metrov. Taki primeri se ponavadi končajo po sistemu »one way ticket«. Zato mora imeti potapljač nenehno v mislih dva glavna dejavnika pri potapljanju: globino in čas!

Potop

Po zajtrku smo vkrcali opremo na »gumenjaka« in ob brnenju Tomosove štirice počasi odpluli k zelenemu otoku. Med potjo se pogovarjamo o zgodovini otočja, o potapljanju, o včerajšnjem pikniku... Skratka — skrbimo, da mine čas. Počasi se približamo zunanji strani otoka. Štirideset metrov visoka



Pod vsak kamen je treba pogledati — Peter Povše (Foto: J. Bostič)



»Kaj pa je zdaj to?« — Željko Povh (Foto: J. Bostič)

Dva uspešna nastopa krške kolesarske ekipe

V drugi polovici avgusta sta bili dve večji kolesarski preizkušnji, na katerih je imelo svoje zastopstvo tudi Kolesarsko društvo Videm v kategorijah mlajših mladincev, pionirjev A in pionirjev B.

Prva prireditev, kriterij za točkovanje slovenskih mest za vse kategorije, je bila 19. avgusta v M. Soboti. Lep uspeh sta dosegla Jože Zupanc in Matej Košir — drugo in četrto mesto v kategoriji mlajših mladincev. Pionirji A niso pokazali svojih pravih zmoglosti, med pionirji B pa sta zasedla Dejan Gošek

deveto in Primož Gabrič deseto mesto med 14 nastopajočimi.

Teden dni kasneje je bilo v Tropovcih pri Murski Soboti državno prvenstvo za pionirje. V ekipnem delu tekmovanja, ki je bilo 25. avgusta zvečer, je krška ekipa pionirjev A zasedla 7. mesto. Naslednji dan je na tekmovanju posameznikov Damjan Četrlič osvojil drugo mesto, ostali trije (Grmšek, Očko, Požun) so se uvrstili okoli 30. mesta — na cilj so prispeli z glavnino — med 61 nastopajočimi. Pionirji B so bili v zadnji tretjini razporednice.

Po oceni trenerja Stanislava Kranjca so doseženi rezultati glede na finančne možnosti kluba zelo dobri, obetajo pa se še boljši časi, saj je v Brežicah firma Gama odprla prodajalno italijanskih koles Bianchi, za katera je tudi generalni zastopnik za Jugoslavijo. V prodajalni nudijo vrhunska tekmovalna kolesa, kvalitetna kolesa za rekreativce, več vrst gorskih koles, za vse to pa zagotavljajo nadomestne dele in servisne storitve. Za kolesarje tekmovalce to seveda pomeni možnost za nabavo kvalitetne opreme po zelo ugodnih cenah.



Foto: Črt Čargo



Pri krški carinarnici se rado nabere veliko dela in kolona se podaljša. Počitek se pač prileže, da si vozniki zravljajo hrbte in pretegnejo noge. (Foto: Črt čargo)

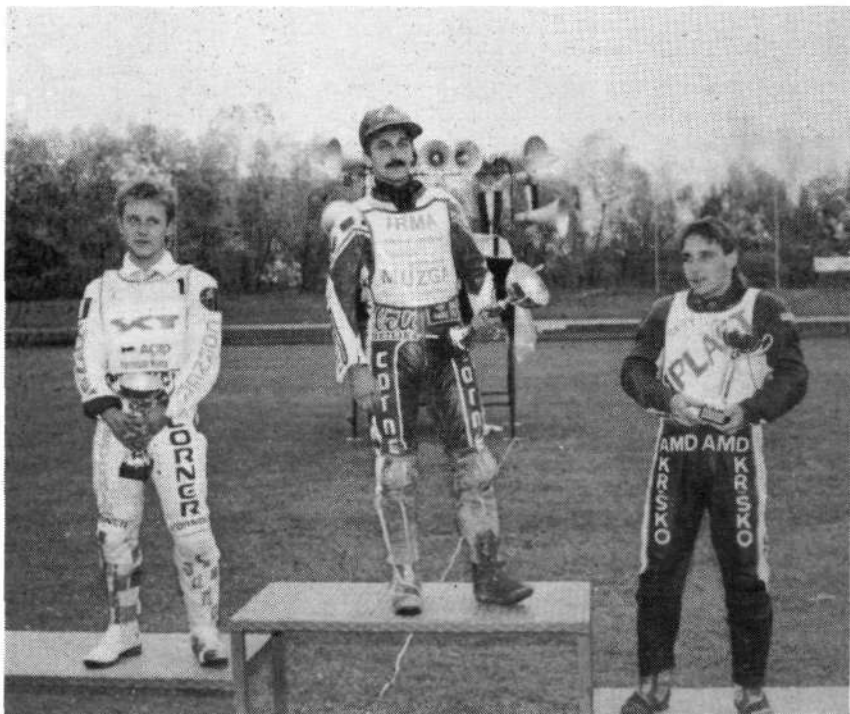
Speedway v Krškem:

Krčan Gerhard Lekše tretji

Na stadionu Matije Gubca v Krškem je bilo v nedeljo, 2. septembra, 4. kolo državnega prvenstva v speedwayu. Pred približno 2.000 gledalci se je v štirih voznjakh pomerilo 13 tekmovalcev in na prvo in drugo mesto sta se uvrstila Krešo Omerzel (12 točk) in Grega Pintar (11 točk) iz Ljubljane. Tretje mesto je z 10 točkami zasedel Gerhard Lekše iz Krškega.

(Foto: Miloš Kukovičič)

NAŠ GLAS
NAŠ GLAS



Turnir v malem nogometu

Nogometni klub Celulozar je 1. septembra organiziral turnir v malem nogometu. Udeleženci so se pomerili na igriščih pri SŠ Krško in pri OŠ Leskovec. Sodelovalo je 14 ekip iz Krškega, Sutle, Zagreba, Kostanjevice in Podbočja. Vsa štiri prva mesta so zasedli klubi iz Krškega, saj so se na prvo mesto uvrstili igralci kluba »Caffe bar M«, na drugo »Favoriti«, na tretje »Alo-Alo« in na četrto »Trška gora«.

Najboljši strelec turnirja je bil član ekipe Alo-Alo Slavko Križnik (8 golov), za najboljšega igralca pa so proglasili vratarja ekipe »Caffe bar M« Karola Kiša. Turnir je v



popoldanskem in večernem času motilo slabo vreme, kljub temu pa so ga organizatorji speljali do konca. Rezultate so razglasili in



Vodstvo turnirja (Foto: Ivan Ogorevc)

podelili pokale na bazenu pri podjetju Videm Krško.

Dodajmo še, da se Nogometni klub Celulozar nahaja v veliki finančni zagati. Naše štiri selekcije (mlajši in starejši pionirji, mladinci in člani) tekmujejo v Medregijski nogomet-

ni zvezi Celje. Stroški opreme, prevozov in še ostalih nujnih reči so visoki. Klub je zato naslovil prošnjo za finančno pomoč podjetjem in obrtnikom v naši občini ter njeni okolici. Vsem, ki nam bodo v tej stiski pomagali, se bomo javno zahvalili.

Martin Lekše

Prodajalna v Starem gradu bo!

Ali pa bo tudi dnevni topli obrok?



Na vsaki strani bodo stavbo malo raztegnili...

Kljub številnim zapletom in odlaganju so prebivalci krajevne skupnosti Dolenja vas in vsi tisti, ki se vozijo po regionalni cesti Krško—Brežice, dočakali pričetek prenovitvenih del na nekdanji traktorski postaji v Starem gradu. Objekt je služil kot prodajalna in v njej si lahko dobil skoraj vse, od šivanke do lokomotive, le počakati je bilo treba, da si med množico kupcev prišel na vrsto. Brez pretiravanja: seveda so se pri ponudbi poznale trenutne krize naše družbe in trgovine v njej, a vseeno je bila izbira blaga resnično obsežna in podjetnost poslovodje je bila očitna. Sedaj bo vse to skupaj lažje prišlo do izraza, ker bo namesto tesne prodajalne, kjer so prodajali vse za istim pultom in kjer so zaposleni na eni strani in kupci na drugi strani pulta brez težav lahko hodili drug drugemu

po nogah, nastal nov, sodoben lokal. Živilom in potrebščinam, ki sodijo v tovrstno ponudbo, bodo namenili samopostrežno trgovino, kmetijski repromaterial bo na voljo v ločenem prostoru, objektu pa bodo dodali tudi okrepčevalnico.

Med prebivalci krajevne skupnosti Dolenja vas že kroži tudi zahteva, da bo moral upravljalec okrepčevalnice ponudbo svojega lokala resnično prilagoditi tamkajšnjim razmeram. Problem je namreč v tem, da je v okoliških naseljih čedalje več ostarelih in osamljenih ljudi, ki bi morda še imeli denarja za vsakodnevni topli obrok, a tega nimajo kje dobiti, medtem ko si ga sami ne morejo ali ne znajo pripraviti. Med lastniki obstoječih gostinskih objektov očitno ni pripravlje-

nosti, da bi prešli od točenja pijače tudi k pravi malici ali kosilu in tako se prehrana teh ljudi po sili razmer omejuje na tisto, česar ni treba kuhati... Zato so ljudje pač odločni v zahtevah po tem, da morajo imeti možnost priti do vsaj enega toplega obroka dnevno.

Tistim, ki se težje gibljejo, bo lahko tudi kdo pripeljal na dom in povsem vseeno je, ali bo to uvideven sosed, organizacija, kot je Karitas, ali kdorkoli drug... »Važno je, da ljudi ne prepuščamo samih sebi in njihovi nemoči,« je njihovo stališče. Družinske skupnosti, značilne za ruralna naselja, so čedalje redkejši in vsak se lahko nekega dne znajde v položaju, ko bo v sodobni družbi posameznikov trajno ali začasno potreboval tovrstno storitev: pripravljen dnevni obrok tople hrane!

Za čistejšo okolje

Posteljina v nahrbtniku

To je večnamenska bombažna spalna vreča, ki je izdelana iz 100-odstotnega bombažina in je z velikostjo 230 x 90 cm dovolj udobna za vse postave. Uporabljamo jo namesto posteljnine.

V planinskih kočah

Posebno v visokogorju se nam v poletnih mesecih ob velikem številu obiskovalcev gora dogodi, da ne moremo dobiti svežega postelnega perila ali ga na zasilnih ležiščih sploh ni. Brez problemov bomo v vreči, ki jo nosimo s seboj v nahrtniku, v redu prenočevali. Poleg higienskih in zdravstvenih (kožna obolenja) bomo rešili še ekološki problem, saj bo odtokalo iz koč manj škodljivih detergentov v podtalnico.

Za koče, iz katerih nosijo perilo v pranje v

dolino, bo to še ekonomski prihranek. Če se bodo v akcijo vključili z znižanjem cene prenočišč vsi oskrbniki planinskih postojank tako kot v koči na Bohorju, kjer z vrečo prespite za 20 dinarjev, se bo tudi planincem vreča kmalu izplačala.

V počitniških prikolicah in hišicah

Če moramo pripeljati ali prinesiti posteljino s seboj, si z nabavo bombažne spalne vreče zmanjšamo težo prtljage, saj nam vreča nadomesti spodnjo rjuho, prevleko za blazino in prevleko za odejo.

Za darilo

Morda želite razveseliti planinskega prijatelja — podarite mu spalno vrečo v lepi pastelni barvi.

Planinci se z nabavo bombažne spalne vreče vključujemo v akcijo PZS za čistejšo okolje.

Vzdrževanje vreče: pranje pri 40—60 °C. Cena za planince je 300,00 din.

Kje lahko vrečo nabavite ali izveste vse o njej:

— v koči na Bohorju, ki je odprta vsak dan razen ponedeljka (tel. 70-475)

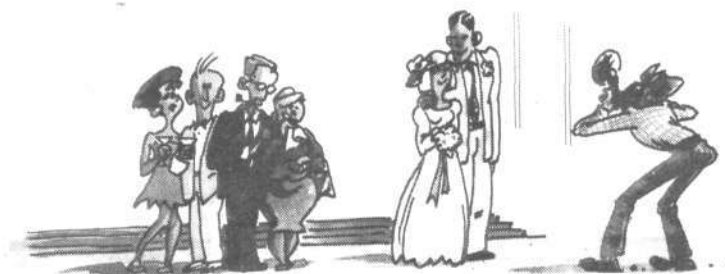
V koči na Bohorju vam nudijo tudi nedeljsko kosilo za 45 dinarjev in ajdove žgance s kozjim mlekom za 25 dinarjev.

— pri PD Videm
— pri PD Bohor (Albina Mahovne, tel. 79-333, Senovo; Marica Dargul, tel. 79-159, Brestanica, in Tončka Amon, Valvasorjeva knjižnica Krško, tel. 31-269)

Oglasite se pri nas v Krškem, Brežicah ali Sevnici:

Življenjsko zavarovanje

Zavarovalnica TRIGLAV načrtuje septembra in okrobra letos akcijo preureditve življenjskih zavarovanj, ob tem pa ponuja nove, zanimive (tudi devizne) oblike zavarovanja. S tem sledi mednarodnim gibanjem v Evropskem in svetovnem zavarovalništvu. Akcija preventive je nujna, saj so nekatere dosedanje vrste življenjskih zavarovanj zaradi inflacijskih gibanj zlasti v preteklem letu izgubile svojo funkcijo in pomen dobrega zavarovanja.



Menimo, da je ta akcija predvsem v interesu vas, zavarovancev, ki imate taka zavarovanja, nove oblike zavarovanja pa so prav gotovo zanimive za vse dosedanje zavarovance in tiste, ki še niste ustrezno zavarovani.

Torej: septembra vas bodo obiskali naši predstavniki. K vaši odločitvi bodo prispevali z izčrpnimi informacijami. Prosimo vas, da si vzamete toliko časa, da vas bodo lahko seznanili s prednostmi v zavarovanju, ki vam jih Zavarovalnica TRIGLAV tokrat nudi. Če pa želite, lahko sami uredite svoje zavarovanje na sedežu **Posavske območne skupnosti Krško** (Trg Matije Gubca 3) ali v njenih enotah v **Brežicah** (Ulica Veljka Vlahovića 16) in **Sevnici** (Trg svobode 32).

Za osnovno informacijo naj vam samo na kratko predstavimo našo tokratno ponudbo na področju življenjskih zavarovanj:

Življenjsko zavarovanje pri Zavarovalnici Triglav ima poleg zagotavljanja ekonomske varnosti tudi varčevalno vlogo. Je pestrejša in vsebinsko bogatejša!

Nič več negotovosti!

Življenjsko zavarovanje je zanesljiva naložba v trdni valuti!

Visoka inflacija preteklih let je močno pritiskala na življenjska zavarovanja in sproti razvrednotila zavarovalne vsote, za katere so zavarovanci sklepali zavarovanja. Posamezniki so se zatekli k zavarovalnicam zunaj države, ki so zavarovanja sklepale neregularno in tako vse tveganje o veljavnosti in pravila uveljavljanja zavarovalnih pravic v celoti prenesla na zavarovance. Zavarovalnica Triglav je z novo zavarovalno politiko življenjskemu zavarovanju vrnila trdnost, gotovost in varnost. Prav varnost pa je namen zavarovanja.

Kako?

Z izplačilom zavarovalne vsote v valuti, ki jo izberete sami!

Z odločitvijo za rentno zavarovanje!

Z namenskim zavarovanjem za šolanje otrok!

Z ugodnimi načini plačevanja zavarovalne premije

Zavarujete se lahko v nekaterih trdnih valutah. Zavarovalno kritje — to je vsoto, za katero se je zavarovalnica zavezala, da vam jo bo povrnila — lahko izbirate med din, DEM, ATS, USD ali ITL.

Kritne-vsotne in premijske obveznosti bodo plačljive v dinarjih, izračunane po veljavnem tečaju za izbrano valuto na vnaprej določen dan (8 dni pred zapadlostjo). Na zavarovalni listini bodo v izbrani valuti navedene tudi vaše premijske obveznosti.

Različne oblike plačevanja premij prinašajo različne ugodnosti. Premijske obveznosti plačujete mesečno, lahko pa tudi četrtletno, polletno ali letno in ste deležni 2, 4 ali 6 odstotkov popusta. Obveznosti plačujete na način, ki se vam zdi najugodnejši: s trajnim nalogom pri vaši banki, v delovni organizaciji, s položnico, pri našem predstavniku-zastopniku ali kar na katerem koli poslovnem mestu Zavarovalnice Triglav.

Po dogovorjenih letih trajanja se zavarovalna pogodba izteče. To se zgodi ob doživljenju, obveznost zavarovalnice pa lahko nastopi pred iztekom dobe — denimo ob primeru smrti med trajanjem zavarovanja. Upravičenec se lahko odloči za izplačilo celotne glavnice ali pa si s to vsoto zagotovi rentno zavarovanje.

Življenjskemu zavarovanju pa lahko pridružite tudi dodatno nezgodno zavarovanje za primer:

- nezgodne smrti,
- trajne invalidnosti,
- dnevne odškodnine (prispevek do 200 dni za čas zdravljenja.)



ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE



Pri večini pridobitvenih dejavnosti, ki jih opravljajo, bodo vsi zavarovanci za enako dogovorjeno vsoto prispevali enake premije.

Za primer nezgodne smrti lahko zavarovalne vsote izberete do 5-kratnika vsote življenjskega zavarovanja, za trajno invalidnost pa celo do 10-kratnika.

Vsem zavarovancem, ki so v letošnjem letu že preuredili dosedanja, z inflacijo razvrednotena življenjska zavarovanja ali so letos sklenili novo zavarovanje z vključitvijo valorizacijskih določil, bo Zavarovalnica



Triglav omogočila preureditev zavarovanj po teh novih, izjemno ugodnih določilih.

Kje in kako sklenemo življenjsko zavarovanje?

Kjer si sami želimo in s pomočjo strokovnega svetovalca.

Sklenitev življenjskega zavarovanja je pomembna odločitev, ki zahteva čas za razmislek in trezno presojo. Zavarovalni zastopniki Triglava vas bodo obiskali na domu v času, ki ga boste sami izbrali. V vsaki zavarovalni enoti pa bomo veseli vašega obiska in bomo skupaj z vami vedno našli najprimernejšo obliko in način za ureditev vašega življenjskega zavarovanja.

Pri Triglavu sklenjeno življenjsko zavarovanje je najboljše!

Pri vzajemnem zavarovanju dveh oseb je zavarovalna premija le za 20 % višja.

1. Zavarovalnica Triglav za primer smrti izplača celotno dogovorjeno vsoto, medtem ko tuje zavarovalnice navadno izplačujejo samo do tedaj zbrana sredstva ali pa je izplačilo pogojeno s potekom dogovorjene dobe zavarovanja.

2. Pri Triglavu je najbolj razširjena vzajemna oblika zavarovanja, kjer se z minimalnim doplačilom hkrati zavarujeta dve osebi, pri drugih je bolj v navadi posamično zavarovanje, ki je dražje.

3. Zavarovanje pri Triglavu je enostavnejše, lažje in zanesljivejše. Pri tujih družbah so plačila v celoti vaša skrb, plačevati jih je treba v tuji valuti, obveznosti so praviloma letne, tveganje zaradi neregularnega izvajanja, ki gre mimo naših predpisov, zelo veliko, spori se rešujejo po tujih pravnih normah.

4. Zavarovanje pri Triglavu je ugodno. Triglav zagotavlja vse vrednosti v izbrani valuti, plačujete pa v dinarjih. Nekatere jugoslovanske zavarovalnice uvajajo indeksiranje zavarovalnih vsot in premij v DEM, ne omogočajo prenosa glavnice v »rentno zavarovanje«, nezgodnega zavarovanja pa pri njih ni mogoče skleniti s podvojeno vsoto v primerih 100-odstotne trajne invalidnosti ter ne vključujejo dnevne odškodnine za čas nesposobnosti za delo zaradi nezgode.

Kaj pa dobiček?

Zavarovancem bo po izteku prvega leta trajanja zavarovanja razdeljeno vsako leto v obliki povečanih zavarovalnih vsot najmanj 90 odstotkov vsega dobička, ustvarjenega s temi zavarovanji, ki ga bo ob zaključku vsakega poslovnega leta določala skupščina Zavarovalnice Triglav.

Ob sedanjih obrestnih merah bi se po 12 letih trajanja zavarovanja zavarovalna vsota v izbrani valuti lahko povečala tudi do polovice.

Prepričani smo, da na ugodnejše pogoje zavarovanja še niste naleteli in da se boste odločili za obliko in način življenjskega zavarovanja, ki vam najbolj ustreza.

Direktor ZS TRIGLAV
Območne skupnosti Krško
Zoran Šoln



Krško poletje... Popravilo mostu. Foto: Črt Čargo



Foto: Črt Čargo

Energetika in varstvo okolja v državah EGS in Jugoslaviji (1)

Energetika ima velik vpliv na ekologijo, zato javnost še posebno v zadnjem času pozorno spremlja njen razvoj in sanacijo obstoječega stanja. Ekološka gibanja v Evropi in tudi v Jugoslaviji (predvsem v Sloveniji), ki so vse številnejša, so z javnimi protesti in zborovanji prisilila pristojne vladne institucije, da so se aktivnosti na tem področju pričele odvijati bolj dinamično. Najpomembnejši akti evropske skupnosti, ki se nanašajo na vse sektorje okolja, so:

- sporazum o medsebojnem obveščanju o varstvu okolja iz leta 1973, to je gentleman-ski sporazum med članicami, s katerim so se obvezale, da bodo obveščale komisijo skupnosti o vseh predlaganih zakonih, splošnih pravilih ali upravnih ukrepih, ki lahko vplivajo na skupni trg in politiko skupnosti glede okolja;

- priporočilo o načelu, da onesnaževalec plača stroške varstva okolja (Council Recommendation on »Polluter Pays« Principle) iz leta 1975;

- priporočilo o oceni stroškov preprečevanja onesnaževanja (Council Recommendation on Pollution Control Cost Evaluation) iz leta 1987;

- direktiva o oceni vpliva na okolje (Council Directive on Environmental Impact Assessment) iz leta 1985.

Omenjeni pravni akti obravnavajo predvsem dva problema, in sicer:

- vprašanje financiranja varstva okolja in uporabe načela, da stroške varstva okolja plača onesnaževalec, in

- uveljavljanje ocene vpliva na okolje.

Bistvo teh načel je naslednje:

Bistvo prvega načela, t.i. »Polluter Pays Principle«, je, da morajo fizične in pravne osebe, ki delujejo bodisi v javnem ali zasebnem pravu in ki so odgovorne za onesnaževanje, plačati vse stroške, ki so potrebni za odpravo ali zmanjšanje na raven, določeno s standardi, ali izvedbo ukrepov, ki so potrebni, da se dosežejo cilji, ki jih določijo oblasti. Izrecno je tudi določeno, da varstvo okolja ne sme pretežno temeljiti na politiki javne pomoči in subvencij.

Večina stroškov, ki jih mora plačati onesnaževalec, mora biti tolikšna, da vzpodbuja k zmanjšanju onesnaževanja, ki ga povzroča, hkrati pa mora obsegati tudi njegov delež stroškov kolektivnih ukrepov (javne dajatve).

Izjeme od načela »Polluter Pays« so dopuščene zelo restriktivno. Mogoče so le, če bi strogi standardi in velike javne dajatve onesnaževalcev vodile v resne ekonomske motnje. V takih primerih se onesnaževalcem lahko omogoči pomoč za omejen čas (denarno ali časovno).

Oceno vpliva na okolje predpisuje direktiva iz leta 1985, ki zahteva od držav članic,

da v 3 letih vključijo njene določbe v nacionalno zakonodajo. Glavna zamisel te direktive je, da morajo biti določeni projekti pred izdajo kakršnega koli dovoljenja ali soglasja upravičenega organa podvrženi oceni vpliva na okolje. Projekt pomeni vsak poseg v naravno okolje, ki lahko zaradi svoje narave, velikosti ali lokacije bistveno vpliva na to okolje.

Direktiva in pa dva dodatka (Annex I in Annex II) določata projekte, ki morajo v vsakem primeru biti podvrženi oceni vpliva na okolje (rafinerije, termoelektrični objekti, jedrski objekti, železarne, ceste, železnice, letališča, vodne poti itd.). Direktiva določa tudi postopek, ki mora biti uporabljen pri oceni vpliva na okolje; predvsem gre za to, da je postopek javen.

Če primerjamo ti načeli z našo zakonodajo, potem je mogoče ugotoviti, da je v naši zakonodaji uveljavljeno le v manjši meri. Priporočilo skupnosti omenja dva načina uveljavljanja načela »Polluter Pays«, in sicer določanje standardov in predpisovanje dajatev onesnaževalcem. V Jugoslaviji in Sloveniji imamo določene nekatere standarde, vendar je težava z uveljavljanjem teh standardov — zaradi neučinkovitosti inšpekcijskih služb in političnega sistema, ki zaradi pomembnosti za narodno ali lokalno gospodarstvo podpira različne socrealistične gospodarske projekte. Tudi financiranje varstva okolja je v naši zakonodaji urejeno nelogično, predvsem pa ni uveljavljeno načelo, da mora onesnaževalec plačati stroške onesnaževanja. Pri nas urejajo to področje določbe zakona o vodah, zakona o varstvu zraka in zakona o ravnanju z odpadki.

Kar zadeva oceno vpliva na okolje, pa je mogoče ugotoviti, da v naši zakonodaji takšna ocena ni predvidena, kar pomeni, da bi morali to področje urediti povsem na novo.

1. Varstvo zraka

Varstvu zraka je danes posvečeno veliko pozornosti tudi na področju zaščite ozonske plasti, globalnega segrevanja oziroma t.i. efekta »greenhouse«. Nekatere ocene so, da porast temperature za 1—2 stopinji C lahko povzroči zvišanje gladine morja za 30—40 cm, kar bi imelo katastrofalne posledice za nekatera najbolj naseljena območja (Nizozemska, Japonska, Kitajska, Bangladeš, delta Nila itd.). Še višja temperatura ozračja pa bi lahko v celoti spremenila današnja klimatska območja. Za zaustavitev in umiritev globalnega segrevanja ozračja do leta 2060 je potrebno po ocenah Irvinga Mintzerja zadošiti naslednjim pogojem:¹

- stabilizirati svetovno prebivalstvo na ca. 8 milijard prebivalcev do leta 2075. Ta porast

predstavlja hkrati tudi najvišjo napoved Zdrženih narodov o prebivalstvu;

- doseči globalno gospodarsko rast v letih 1975—2075 za ca 3 odstotke letno;

- do leta 2075 nadomestiti večino premoga z naravnim plinom, solarno energijo, jedrsko in obnovljajočo energijo;

- prenehati uporabljati CFC do leta 2020 v industrijsko razvitih državah in do leta 2050 v državah v razvoju.

Tudi onesnaževanje z žveplovim dioksidom dobiva svetovne razsežnosti; ocenjuje se, da človeška aktivnost letno povzroči 5.000 Mt žveplovega dioksida, ki se razprši po zemeljski obli. Na področju proizvodnje električne energije so ocene, da bi v svetovnem merilu morali zmanjšati emisije žveplovega dioksida 30—50 odstotkov z boljšim izogrevanjem, od preostalega pa 90 odstotkov s čistilnimi napravami.²

Če se bo uporaba fosilnih goriv povečevala z letno stopnjo rasti 2 odstotka, potem se bo onesnaževanje z žveplovim dioksidom do leta 2025 povečalo na $12,3 \cdot 10^9$ ton, v letu 1977 pa je bilo $4,7 \cdot 10^9$ ton.³

Glede na to, da imajo problemi segrevanja ozračja in onesnaževanje z žveplovim dioksidom ter njihove posledice svetovne razsežnosti, je pričakovati, da se bodo morali ukre-



Kdor maže, se vozi... (Foto: Črt Čargo)

pi nanašati na vse države. Razvite industrijske države so nedvomno največji onesnaževalec ozračja, države v razvoju pa predstavljajo potencialno največjo nevarnost. Energetika in proizvodnja električne energije sta na tem področju še posebno agresivni, zato je pričakovati zaostrovanje standardov in normativov za nadaljnjo eksploatacijo oziroma proizvodnjo energije.

Predpise, ki jih je sprejela EGS na področju varstva zraka, lahko združimo v naslednje skupine:⁴

- onesnaževanje zraka iz industrijskih obratov,
- onesnaževanje zraka zaradi prometa z motornimi vozili,
- zaščita ozonske plasti,
- onesnaženost zraka s svincem, žveplovim dioksidom, lebdječimi delci in duškovim dioksidom,
- vsebnost škodljivih snovi v gorivu,
- onesnaževanje zraka na velike razdalje preko meja v Evropi.

Za energetiko in še zlasti za pridobivanje električne energije je pomembno, da je prišlo do uskladitve in sporazuma glede protokola, ki določa 30-odstotno zmanjšanje emisije SO₂ do leta 1992 glede na stanje v letu 1980, in o zmanjšanju NO_x. Usklajen je bil dogovor, da se zmanjšajo emisije iz termoelektrarn in velikih industrijskih podjetij v treh stopnjah, končni cilj pa je zmanjšanje emisije za 57 odstotkov glede na leto 1980. Dinamika je naslednja: 23 odstotkov do leta 1993, 42 odstotkov do leta 1998 in 57 odstotkov do leta 2003. Sporazum tudi določa znižanje emisije NO_x glede na stanje iz leta 1980, in sicer 10 odstotkov do leta 1993 in naslednjih 20 odstotkov do leta 1998.⁵

Prvotno je direktiva⁶ določala krajši rok za uresničitev tega cilja, vendar je zaradi različnih interesov držav (določanja baznega leta, definiranja novih elektrarn, prekratkega roka itd.) prišlo do časovnega zamika. Soglasje je bilo doseženo na račun določenih kompromisov, tako da je relativno preprosta direktiva obremenjena z izjemami in bo tako njeno izvajanje oteženo. Države članice skupnosti lahko tudi zaprosijo za odlog in omilitve pogojev, če bi prišlo do večjih in nepričakovanih sprememb v povpraševanju po energiji oziroma razpoložljivosti določenih vrst energetskih goriv.

Težave pri usklajevanju so povzročile, da ima vsaka država drugačno zmanjšanje emisij, prav tako pa se razlikujejo roki, do katerih jih morajo uresničiti. V preglednici 1 so navedeni cilji zmanjšanja emisij v odstotkih glede na direktivo LCP.

Preglednica 1:

Zmanjšanje emisij v odstotkih glede na direktivo LCP

SO ₂	1993	1998	2003
EGS 12	23	42	57
V. Britanija	20	40	60
Vodilne države*	40	60	70

*Belgija, Francija, ZRN, Nizozemska

NO _x	1993	1998
EGS 12	10	30
V. Britanija	15	30
Vodilne države*	20	40

*Belgija, Francija, ZRN, Nizozemska, Luksemburg

Pričakovati je, da bodo nadaljnji pritiski javnosti privedli do ponovnega preverjanja in do sprememb sprejetih normativov glede emisij SO₂ in NO_x.

Jugoslavija na področju varstva zraka ostaja s sprejemanjem ustreznih predpisov, Slovenija pa ima nekoliko sodobnejšo tovrstno regulativo.

V SR Sloveniji je bil leta 1988 sprejet noveliran odlok o mejnih količinah oziroma koncentracijah škodljivih snovi, ki se smejo spuščati v zrak (Ur. list SRS, št. 19/1988). Ta odlok je sodoben in napravljen po vzorcu nemških predpisov. Usklajen je s smernicami 84/306/EEC.

Jugoslavija še vedno ni podpisala mednarodne konvencije o zaščiti ozonske plasti. Konvencijo o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja Evrope je SFRJ podpisala 1979, ratificirala pa leta 1986. Protokol o zmanjšanju SO₂ in NO_x SFRJ še ni podpisala, Slovenija pa je zahtevo protokola o zmanjšanju teh emisij vgradila v svoj srednjeročni in dolgoročni plan razvoja. Termoelektrarne, ki so največji onesnaževalci zraka z žveplovim dioksidom v SRS, so že pripravile programe za zmanjšanje emisije SO₂ v skladu z republiškim odlokom o mejnih emisijah koncentracijah.

Drago Fabijan

Novi glavni direktor podjetja je diplomirani ekonomist Franc Čargo Investicije v ekologijo bodo imele prednost pred ostalimi naložbami

Člani delavskega sveta podjetja Videm so na seji v sredo, 5. septembra 1990 potrdili kot novega direktorja podjetja Videm — celulozo, papir in papirni izdelki Krško Franca Čarga, ki je bil po odhodu prejšnjega glavnega direktorja Silva Gorence krajši čas vršilec dolžnosti glavnega direktorja Vidma.

Franč Čargo, ki mu je delavski svet zaupal štiriletni mandat za vodenje 3000-članskega delovnega kolektiva, je bil ob imenovanju star natanko 38 let. Po diplomi na ljubljanski ekonomski fakulteti je bil ves čas zaposlen v Vidmovi komerciali, nazadnje kot pomočnik glavnega direktorja za trženje in finance.

V programu, ki ga je predložil kot kandidat za najodgovornejšo funkcijo v podjetju, je Franc Čargo med ostalim zapisal, naj bi bili dolgoročni cilji podjetja Videm naslednji (na grobo povzeto):

1. Pozitivni rezultat na ravni celotne firme Videm z letnim povečanjem bruto akumulacije za 6 odstotkov. Bilance za kontrolo tega rezultata bodo vodene po metodologiji svetovne banke.

2. Povečanje vrednosti letne proizvodnje za 8 odstotkov, kar naj bi dosegli z nadaljnjim vlaganjem v tehnologijo, trg, design in kadre. Pogoj za to bo kapitalna povezanost z velikimi svetovnimi proizvajalci v papirni branži, ker bo šlo za hitre pretoke kapitala in znanja in bi bila lahko zaprtost Vidma usodna za njegov nadaljnji razvoj. Pri naložbah bodo imele prednost naložbe v ekologijo.

3. Letna produktivnost naj bi se povečala za 10 odstotkov.

4. Uvedena bo celostna kontrola kvalitete in servisa, kar bo Videm obdržalo na trgu tudi po letu 1993.

5. V dveh letih je potrebno uvesti prvine modernega vodenja, kar bo možno doseči z vztrajnim šolanjem kadrov.

6. Osebnih dohodki se bodo izplačevali na podlagi kolektivnih pogodb, posebej pa bo poskrbljeno za povečanje motivacije za delo.

Trenutno najbolj aktualna naloga je obvladati likvidnost. Za premagovanje krize so potrebne spremembe podjetniške strategije, organizacije na trgu, v finančnem poslovanju, v vodenju, uporabi sredstev, v stroških in v lastninski strukturi.

Franč Čargo je v svojem programu zapisal tudi, da podjetje lahko enačimo z življenjem, kjer se pojavljajo raznovrstne krize. Običajno jih najlažje premagamo z voljo (vitamini in zdravila so zaželjena). Ko globlje analiziramo sposobnosti Vidma — to pa so predvsem ljudje, ki dobro poznajo les, celulozo, papir in papirne izdelke — lahko ugotovimo, da smo sposobni obvladati sedanje spremembe in da imamo možnosti na trgu. Smo lahko zadovoljni, da se nahajamo v svetu papirja, kjer potrošnja dnevno raste.

NIK

OPOMBE

¹Irving Mintzer — World Resources Institute: »The Warming Globe«. The Economist, I/N 7618, London, 1989

²Steinberg, M. and Albanese, A. S. (1980): »Environmental Control Technology for Atmospheric Carbon Dioxide, in Interactions of Energy and Climate«. D. Reidel, Dordrecht, Holland, str. 521—557

³Rotty, R. M. and Marland, G. (1980): »Constraints of Fossil Use in Interaction of

Energy and Climate«. D. Reidel, Dordrecht, Holland, 1980

⁴Dušan Hrček: Predpisi evropske skupnosti na področju varstva zraka. Prispevek v: Evropa 1992 in varstvo okolja, Ljubljana, 1989

⁵Power in Europe, London, 1988

⁶Gre za direktivo »Large combustion Plant« (LCP), ki jo je komisija prvič predstavila decembra 1983

»Korak k resnici«

Slovenski krščanski demokrati — Odbor Krško bomo 22. septembra začeli ciklus večerov, ki smo jih imenovali »Korak k resnici«. Ponekod imajo taka srečanja naziv javna tribuna, svobodna katedra, okrogla miza, razgovor itd.

Mi smo se odločili za že omenjeni naslov zato, ker želimo na teh srečanjih obravnavati aktualna vprašanja oziroma aktualne teme, o katerih se pojavljajo mnoga vprašanja, ki zahtevajo jasen odgovor. Predvsem želimo osvetljevati tisto problematiko, ki je na področju občine Krško ali celotnega Posavja najbolj pereča. Na »te večere« bomo vabili



najvidnejše predstavnike slovenske, po potrebi pa tudi širše javnosti, ki bodo na vprašanja, o katerih bo tekla beseda, lahko dali najboljše odgovore.

Ciklus »Korak k resnici« se bo začel z okroglo mizo o narodni spravi. Za okroglo mizo smo tokrat povabili gospo Spomenko Hribar, gospoda Ignaca Polajnarja, gospoda Marjana Dvornika in gospoda Cirila Kolečnika.

Menimo, da nam bodo lahko omenjeni gospodje posredovali dovolj informacij, ki bodo »tabu temo« o narodni spravi premaknili za korak bliže k resnici. Zdi se, da je vse v zvezi z omenjeno problematiko zavito v nejasnost, da se bojimo o tem spregovoriti, da ne bi odpirali starih ran itd. In vendar gre tu za rane slovenskega naroda, za rane, ki se ne bodo nikoli zacelile, ker je pod »krasto« gnoj. Zato jih je treba odpreti in jih »obsevani« z resnico, da bo ozdravljenje zares pravo in popolno. Poudarjam pa tudi tokrat, da revanšizem v krščanski zavesti nima prostora. Sicer pa od povabljenih gostov pričakujemo, da bodo jasno in brez strahu ali sramu odgovarjali na naša vprašanja.

Ciklus bomo nadaljevali oktobra. Takrat bomo za okroglo mizo povabili osebnosti, ki bodo vsaka na svoj način kar najbolj jasno prispevale k osvetlitvi in razreševanju romske problematike.

SKD — odbor Krško

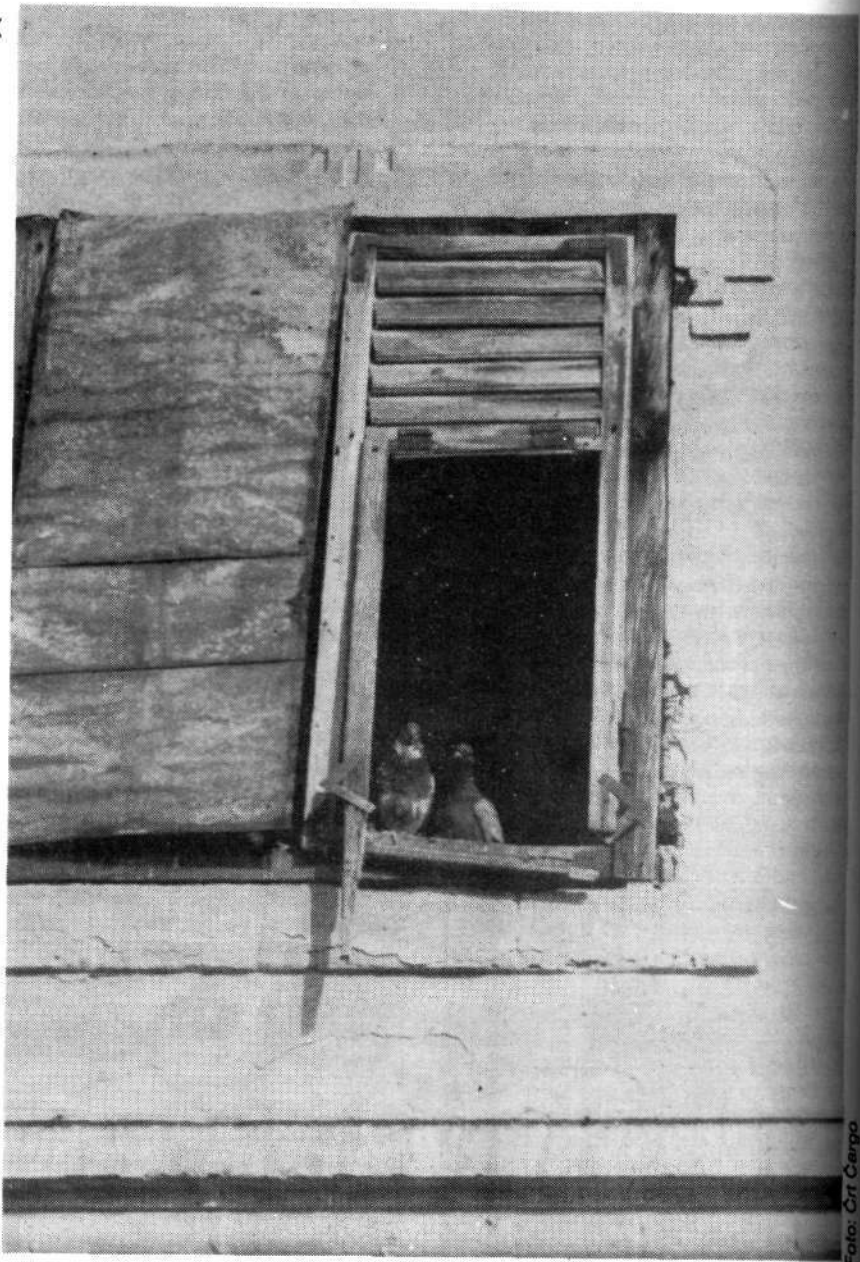


Foto: Črt Čargo

Ptuj nas pričakuje

Na sestanku odbora Slovenskih krščanskih demokratov — Odbora Krško smo se dogovorili, da se tudi mi udeležimo

I. TABORA SLOVENSKIH KRŠČANSKIH DEMOKRATOV, KI BO 15. SEPTEMBRA 1990 NA PTUJU OD 9.30 DO 18.00 ure z geslom »EDINOST, SREČA, SPRAVA«

Sodelovali bomo v kulturnem programu, v razgovorih pri okroglih mizah o temah:

— Prihodnost Slovenije,

- Krščanstvo in kulturna dediščina,
- Družina in ljubezen do življenja,
- Kako preživeti, (p)ostati srečen.

Svoj delež pa bomo prispevali tudi pri kulinarčni razstavi.

Predvidevamo, da bomo napolnili dva avtobusa, prijave pa že zbiramo v pisarni SKD, Odbora Krško. Za prijavljene bo organiziran ogled mesta Ptuj, gradu in Ptujske gore.

Verjetno bo za nas posebna čast, da se bodo TABORA udeležili tuji državniki in tudi predsednik SKD, Lojze Peterle, ki bo imel slavnostni govor.

Še enkrat, Ptuj nas pričakuje!

SKD — odbor Krško